

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา

ศูนย์ประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา / THE BAR ASSOCIATION INFORMATION CENTER

เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐ ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๓๓๖ ■ โทร. ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๑๐, ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑-๗

<http://www.thethaibar.or.th>

ศรีศรีสิทธิชัย
มทาวชิราลงกรณ์
กราบแทบขยุคลบาท
เฉลิมรัฐองค์ราชันย์
ยี่สิบแปดกรกฎา
ท่นอเน็อวงศัจักรี
สถาบัน ๘ ดำรง
ครองงานและครองคน
ของทรงพระเจริญ
พระเกียรติยศปรากฏไกล

เนติบัณฑิตไทยถวายพระพร
พระเกียรติชอจดั่งตะวัน
สยามชาติเกษมสันต์
ราษฎร์ต้นต้นในดวงฤดี
ครบชันษาทสิบห้าปี
ดั่งเทพนั้บันดาลดล
สืบทอดองค์พระภูมิพล
ทรงครองตนเป็นหลักไทย
โลกสรรเสริญและอวยชัย
คุ้มครองไทยผาสุกเทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
ในนามคณะผู้บริหารและพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์
ประพันธ์โดย ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มทาคณ

"วันคล้ายวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ"

เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานกำเนิดเสือป่าขึ้นเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ มีความมุ่งหมายเพื่อฝึกอบรมข้าราชการ พ่อค้า คหบดี ให้ได้รับการฝึกหัดอย่างทหารซึ่งจะทำให้เป็นราษฎรที่มีคุณภาพ มีวินัย เคารพกฎหมายบ้านเมืองและเพื่อปลุกใจให้มีความรักในพระมหากษัตริย์ชาติ ศาสนา และเพื่อส่งเสริมความสามัคคี เสือป่ามีหน้าที่ช่วยเจ้าหน้าที่รักษาความสงบทั่วไปในบ้านเมือง เช่น ช่วยจับกุมคนร้าย ช่วยเหลือเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ล้อมวงที่ประทับเมื่อเสด็จไปในที่เกิดเหตุซึ่งมีคนพลุกพล่านและช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ในด้านต่าง ๆ

หลังจากนั้นได้ ๒ เดือน ซึ่งในระยะเวลาสั้นๆ กิจการเสือป่าได้ดำเนินไปอย่างเป็นที่พอพระราชหฤทัยอย่างยิ่ง เห็นได้จากการเพิ่มจำนวนสมาชิกของเสือป่าที่มากขึ้น และกิจการเสือป่าถูกจำแนกออกไปเป็นกองเสือป่าประเภทต่าง ๆ อีกมาก แม้จะทรงพอพระราชหฤทัยเพียงใด พระองค์ก็ไม่เคยที่จะยุติในพระราชดำริที่จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ด้วยพระองค์ทรงเห็นว่ากิจการเสือป่านั้นแม้จะประสบผลสำเร็จเพียงใด แต่สมาชิกรุ่นนั้นเป็นผู้ใหญ่แต่ฝ่ายเดียว ทั้ง ๆ ที่บ้านเมืองนั้นประกอบด้วยพลเมืองหลายช่วงวัย เด็กผู้ชายทั้งหลายก็เป็นผู้ที่สมควรจะได้รับการฝึกฝน และปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติไปพร้อม ๆ กับการฝึกฝนให้มีความรู้ และทักษะในทางเสือป่าด้วย เพื่อว่าในอนาคตเมื่อเติบโตขึ้นจะได้ประพฤติตัวให้เป็นประโยชน์แก่บ้านเกิดเมืองนอน

ดังนั้น ในวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงพระราชทานกำเนิดกิจการเสือป่าสำหรับเด็กชาย ที่ทรงพระราชทานชื่อว่า "ลูกเสือ"

* อัยการพิเศษฝ่าย สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายประเมินผล สำนักงานวิชาการ, อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา, บรรณาธิการจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ผู้เรียบเรียง
** เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภา

ข่าวเนติบัณฑิตยสภา เดือน กรกฎาคม ๒๕๖๐ ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๓๓๖

สารบัญ

- ๒ ถวายพระพร ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐
- ๓ สารบัญ รายชื่อผู้จัดทำ เนื่องจากปก
- ๔ เนื่องจากปก
- ๕ คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ
- ๗ เจาะฎีกาเด่น
- ๙ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย
- ๑๑ บทความเรื่อง "ปฏิรูปการปล่อยชั่วคราวด้วยระบบประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแล เมื่อเงินไม่ใช่คำตอบอีกต่อไป"
- ๑๕ บทความเรื่อง "ศาลและองค์กรอัยการ ก้าวแห่งความเปลี่ยนแปลงภายใต้รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐"
- ๑๘ ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๘ (สนามใหญ่) วิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง วันอาทิตย์ที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๙ ข้อ ๓ - ๗
- ๒๒ มุมข่าว
- ๒๓ ข่าวเนติบัณฑิตยสภา หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
- ๒๔ บรรณาธิการแถลง

คณะผู้จัดทำ อนุกรรมการประชาสัมพันธ์ **ที่ปรึกษา** นายชัยวัฒน์ เกตุปริชาสวัสดิ์ **ประธานฝ่ายอำนวยการ** นายสัตยา อรุณธำรง **รองประธานฝ่ายอำนวยการ** ● นายกฤษฏา บุญยสมิต **ฝ่ายอำนวยการ** นายสุรพันธ์ ทิมกระจ่าง ● นายปรเมศวร์ อินทรชุมนุม ● นายมันเกียรติ ธนวิจิตรพันธ์ ● นางศิริอร เทศะบำรุง มณีนีสินธุ์ ● นายพงศ์พิเชษฐ์ จันทรพรกิจ ● นายโกศลวัฒน์ อินทุจันทร์ยง ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● ผศ.ดร.ศรีพิชรา สิทธิกำจร **กองบรรณาธิการ บรรณาธิการ** นางศิริอร เทศะบำรุง มณีนีสินธุ์ **ผู้ช่วยบรรณาธิการ** ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง ● นายนิรันดร์ วุฒิวัฒน์ ● นายมนต์ชัย ชนินทรลีลา ● นายวัชรินทร์ ภาณุรัตน์ ● นายอำนาจ เนตยสุภา ● นางสาวมาติกา ธนเดชากุล ● นางปฐมณ เดชเดโช ● นายไตรวิจิตร ตูจินดา **ฝ่ายดำเนินการ** นางพรพรรณ แดงอ่อน ● นายสิทธิฤทธิ์ ไสวณณะ ● นางวาสนา เกตุแห่ง **การเงิน** นางกฤติญา โพธิ์งาม **ทะเบียน จัดส่ง** นางฉวีชา โชคชัยมาดล

ในกิจการนี้ พระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ที่ให้เด็กชายจดจำหลักสำคัญ ๓ ประการคือ

๑. ความจงรักภักดีต่อผู้ทรงดำรงรัฐสีมาอาณาจักร โดยต้องตามนิติธรรมประเพณี
๒. ความรักชาติบ้านเมืองและ

นับถือพระศาสนา

๓. ความสามัคคีในคณะ และไม่ทำลายซึ่งกันและกัน การก่อตั้งกิจการลูกเสือในครั้งแรกนั้น พระองค์ทรงตั้งกองลูกเสือให้มีโรงเรียนก่อน และกองลูกเสือกองแรกของสยามประเทศคือกองลูกเสือโรงเรียนมหาดเล็กหลวง หรือโรงเรียนวชิราวุธในปัจจุบัน และถูกเรียกว่ากองลูกเสือหลวง หรือกองลูกเสือกรุงเทพที่ ๑ และลูกเสือในโรงเรียนนี้ก็ถูกเรียกว่าลูกเสือหลวงเช่นกัน ก่อนที่กิจการลูกเสือจะขยายไปสู่โรงเรียนเด็กชายทั่วประเทศในเวลาไม่นาน โดยลูกเสือคนแรก คือ นักเรียนโรงเรียนมหาดเล็กหลวงที่ชื่อ ชพันธ์ บุนนาค การเป็นลูกเสือของนาย ชพันธ์ บุนนาค นั้นเกิดจากการที่ได้แต่งเครื่องแบบลูกเสือ และกล่าวคำปฏิญาณของลูกเสือ ซึ่งเป็นการกล่าวต่อหน้าพระพักตร์

ต่อมาพระองค์ก็ทรงพระราชทานคติพจน์ให้กับลูกเสือที่ภายหลังสือล้นไปทั่วทั้งแผ่นดินและเป็นที่กล่าวขาน รำลึก พุดสอนกันอย่างติดปากในสังคม อีกทั้งยังปรากฏอยู่บนเครื่องหมายสำคัญต่าง ๆ ของลูกเสือว่า “เสียชีพอย่าเสียสัตย์”

คำว่า “ลูกเสือ” ที่พระองค์ทรงพระราชทานชื่อนั้น มีนัยว่าพระองค์ทรงเล่นล้อคำกับคำว่า “เสือป่า” ที่บางครั้งทรงเรียกว่า “พ่อเสือ” และเมื่อมีกิจการแบบเดียวกันที่มีเหล่าสมาชิกเป็นเด็กชาย พระองค์จึงทรงใช้คำว่า “ลูกเสือ” แต่ภายหลังทรงพระราชทานพิธีถึงที่มาของชื่อลูกเสืออย่างเป็นทางการเอาไว้ว่า

“ลูกเสือ บ่ใช้สัตว์เสือไพร เรายืมมาใช้ด้วยใจกล้าหาญปานกัน
ใจกล้ามีไช่กล้าอาธรรม เช่นเสืออริยสัตย์ชาติชนคนพาล
ใจกล้าต้องกล้าอย่างทหาร กล้าก่อนปรกกิจการแก่ชาติประเทศเขตคน”

เป็นเวลา ๖ - ๗ เดือน หลังจากทรงพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานกำเนิดลูกเสือในสยามประเทศ หากย้อนกลับไปประเทศอังกฤษที่เป็นต้นกำเนิดกิจการลูกเสือโลกขณะนั้น ก็กำลังศึกคึกและแพร่ขยายความนิยมไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วเกาะอังกฤษเด็ก ๆ รวมไปถึงผู้ใหญ่ต่างให้ความสนใจในกิจการนี้มาก นายชิตนีย์ ริชเชส ซึ่งอดีตเคยเป็นครูสอนศาสนาวันอาทิตย์เป็นผู้หนึ่งที่สนใจกิจการลูกเสือ และได้เข้ารับตำแหน่งเป็นผู้กำกับกองลูกเสือที่ ๘ แห่งลอนดอนตะวันตกเฉียงใต้ นายริชเชส ซึ่งครั้งหนึ่งบิดาของเขาได้เคยทำงานอยู่ในสถานกงสุลไทย ซึ่งภายหลังได้เป็นถึงกงสุลใหญ่ประจำสถานทูตไทย ณ กรุงลอนดอนนั้นมีความใกล้ชิด

สนิทสนมกับพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งที่ยังทรงดำรงอิสริยยศเป็นมกุฎราชกุมาร สมัยที่ยังทรงศึกษาอยู่ที่ประเทศอังกฤษ

และเมื่อความเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือในอังกฤษนั้นควบคู่ไปกับการเจริญก้าวหน้าของกิจการลูกเสือแห่งประเทศไทย ข้าราชการของกิจการลูกเสือแห่งประเทศไทย ก็แพร่กระจายเข้าสู่เกาะอังกฤษอย่างรวดเร็ว นายริชเชส เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับทราบข่าวนี้ และประกอบกับความสัมพันธ์ของผู้เป็นบิดากับพระเจ้าแผ่นดินแห่งสยามประเทศ เขาจึงได้ทำหนังสือมากราบบังคมทูลอัญเชิญ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์กองลูกเสือที่เขาเป็นผู้กำกับอยู่ และขอพระบรมราชานุญาตให้ชื่อลูกเสือกองนี้ว่า “King of Siam’s own boy scout group” ซึ่งแปลว่า กองลูกเสือในพระเจ้ากรุงสยาม หรือ กองลูกเสือแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้ากรุงสยาม หรือกองลูกเสือรักษาพระองค์พระเจ้าแผ่นดินสยาม โดยมีชื่อย่อว่า K.S.O. หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชกรุณาโปรดเกล้าให้จัดตั้งกองลูกเสือแห่งชาติขึ้นเพียง ๕ เดือนเท่านั้น ก็ปรากฏว่ามีกองลูกเสือทั่วราชอาณาจักรอยู่ถึง ๖๑ กอง

การดำเนินกิจการลูกเสือทั่วทั้งโลกมักมีลักษณะที่เหมือนกันอย่างหนึ่งคือ เริ่มจากกิจการลูกเสือสำหรับเด็กชายก่อนที่จะเริ่มแพร่เข้าไปในหมู่เด็กหญิง และสำหรับกิจการลูกเสือในไทยก็เช่นกัน เมื่อถึงระยะเวลาอันควร พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ทรงมีพระราชดำริที่จะให้สตรีและเด็กหญิงได้มีส่วนร่วมในกิจการลูกเสือ โดยทรงเห็นว่าสามารถที่จะเป็นกำลังให้กับชาติบ้านเมืองได้ แม้จะไม่ใช่งานกำลังหลักก็ตามที่ ดังนั้นจึงทรงตั้งกลุ่มสตรีขึ้นมากลุ่มหนึ่ง ซึ่งพระองค์เรียกว่าสมาชิกแม่เสือ ส่วนใหญ่เป็นบุตรและภรรยาเสือป่า โดยแม่เสือมีหน้าที่หลักในการจัดหาเสบียงและเวชภัณฑ์ให้กับกองเสือป่า ในขณะที่เดียวกันก็ทรงจัดตั้งกองลูกเสือสำหรับเด็กหญิงและพระราชทานชื่อว่า “เนตรนารี” ซึ่งเนตรนารีกองแรก คือ กองเนตรนารี โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง ต่อมาได้เป็นชื่อ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย

กิจการลูกเสือไทยได้เจริญรุ่งเรืองเป็นคุณประโยชน์แก่บ้านเมืองมาจนทุกวันนี้และได้มีวิวัฒนาการเป็นกองอาสารักษาดินแดน ลูกเสือชาวบ้าน และเนตรนารี เป็นต้น

แหล่งข้อมูล ภาพหน้าปก และภาพประกอบ

- สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ แก้ไขและเพิ่มเติม เล่ม ๑ พระราชประวัติ บุคคล และเรื่องที่น่าสนใจในพระองค์ หน้า ๒๐-๒๑ พิมพ์โดย มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในพระบรมราชูปถัมภ์
- เว็บไซต์สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ http://www.scoutthailand.org/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=79 : (สืบค้นเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๐)
- เว็บไซต์ที่แอลซีไทยดอทคอม <http://www.tlcthai.com/education/history-ofthailand/4491> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๐)

คำพิพากษากฎีกาที่น่าสนใจ

พ.ศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง*

“สินสอด”

กฎหมายครอบครัวของไทยปรากฏขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางกฎหมาย ได้แก่ การหมั้น การสมรส ที่มีพิธีกรรมต่าง ๆ ตามบริบทของสังคมและมีการตอบแทนแก่หญิงเป็นของหมั้น รวมถึงการตอบแทนแก่ฝ่ายหญิงเป็นสินสอด ซึ่งประมวลกฎหมายและพาณิชย์บัญญัติไว้ดังนี้

มาตรา ๑๔๓๗ การหมั้นจะสมบูรณ์เมื่อฝ่ายชายได้ส่งมอบหรือโอนทรัพย์สินอันเป็นของหมั้นให้แก่หญิงเพื่อเป็นหลักฐานว่าจะสมรสกับหญิงนั้น

เมื่อหมั้นแล้วให้ของหมั้นตกเป็นสิทธิแก่หญิง

สินสอด เป็นทรัพย์สินซึ่งฝ่ายชายให้แก่บิดามารดา ผู้รับบุตรบุญธรรมหรือผู้ปกครองฝ่ายหญิง แล้วแต่กรณี เพื่อตอบแทนการที่หญิงยอมสมรส ถ้าไม่มีการสมรสโดยมีเหตุสำคัญอันเกิดแก่หญิง หรือโดยมีพฤติการณ์ซึ่งฝ่ายหญิงต้องรับผิดชอบ ทำให้ชายไม่สมควรหรือไม่อาจสมรสกับหญิงนั้น ฝ่ายชายเรียกสินสอดคืนได้

ของหมั้นเป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายชายส่งมอบหรือโอนให้แก่หญิง ได้แก่ แหวน สร้อย หรือทองรูปพรรณต่าง ๆ ส่วนสินสอดเป็นทรัพย์สินซึ่งฝ่ายชายให้แก่บิดามารดา ผู้รับบุตรบุญธรรมหรือผู้ปกครองฝ่ายหญิง สินสอดมีความหลากหลายและอาจเกิดปัญหาทางกฎหมาย ดังกรณีของคำพิพากษากฎีกาที่ ๑๙๐๑/๒๕๕๙ ความว่า

โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินมือเปล่า เนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่ โดยเป็นที่ดินหนึ่งในสองแปลงที่จำเลยที่ ๑ นำมาเป็นสินสอดมอบให้แก่โจทก์ และ นาง ก. เพื่อตอบแทนที่นาง ก. ยอมสมรสและอยู่กินกันเป็นสามีภริยากับจำเลยที่ ๑ เมื่อปี ๒๕๔๘ จากนั้นโจทก์และนาง ก. ร่วมกันครอบครองทำประโยชน์ โดยการปลูกต้นยางพาราเพิ่มเติมลงในที่ดิน เมื่อประมาณต้นเดือนธันวาคม ๒๕๕๔ จำเลยที่ ๑ และบริวารร่วมกันใช้รถไถนาบุกรุกเข้าไปในที่ดินพิพาท และยังเข้าไปกรีดยางพาราดังกล่าวเรื่อยมา ทำให้โจทก์และนาง ก. ได้รับความเสียหาย ขอให้พิพากษาห้ามจำเลยทั้งสองและบริวารรบกวนการครอบครองที่ดินพิพาทและห้ามยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาทอีกต่อไป ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระค่าเสียหายจำนวน ๗๕,๐๐๐ บาท ให้แก่

โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และค่าเสียหายเดือนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยทั้งสองและบริวารจะออกไปจากที่ดินพิพาทและเลิกยุ่งเกี่ยวกับที่ดินพิพาท

จำเลยที่ ๑ ให้การว่า ที่ดินพิพาทเป็นของจำเลยที่ ๑ ไม่ใช่ของโจทก์ จำเลยที่ ๑ ไม่ได้ให้ที่ดินพิพาทดังกล่าวแก่โจทก์เป็นการตอบแทนที่นาง ก. บุตรสาวของโจทก์ยินยอมสมรสและอยู่กินเป็นสามีภริยากับจำเลยที่ ๑ เมื่อปลายปี ๒๕๔๘ จำเลยที่ ๑ อยู่กินเป็นสามีภริยากับ นาง ก. โดยนาง ก. หลอกให้จำเลยที่ ๑ สมรสด้วยเพื่อจะเอาที่ดินพิพาทของจำเลยที่ ๑ โดยไม่สุจริต ที่ดินพิพาทเป็นที่ดิน ก.บ.ท.๕ และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ผู้มีชื่อในเอกสารท้ายคำฟ้อง ไม่มีสิทธิในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย โจทก์และนาง ก. ไม่ได้ร่วมกันปลูกต้นยางพาราในที่ดินพิพาท ทั้งไม่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทอย่างเป็นทางการตามกฎหมาย จำเลยที่ ๑ และบริวารไม่ได้ใช้รถไถนาบุกรุกเข้าไปในที่ดินพิพาท โจทก์ไม่ได้รับความเสียหายและไม่มีความเสียหายเรียกค่าเสียหายจากจำเลยทั้งสอง ทั้งค่าเสียหายที่เรียกมาสูงเกินส่วน ฟ้องโจทก์เคลือบคลุมและโจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีโดยไม่สุจริต ขอให้ยกฟ้อง

จำเลยที่ ๒ ให้การว่า จำเลยที่ ๑ ซื้อที่ดินพิพาทจากนาย ส. หลังจากจำเลยที่ ๑ แยกทางกับนาง ก. แล้ว ทั้งจำเลยที่ ๑ กับนาง ก. ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน ที่ดินพิพาทจึงไม่ใช่สินสอดและคดีนี้ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัว ขอให้ยกฟ้อง

จำเลยที่ ๒ ยื่นคำร้องขอให้ประธานศาลฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดเรื่องอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๑ ต่อมาประธานศาลฎีกามีคำวินิจฉัยว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัว

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

โจทก์อุทธรณ์

* ผู้ช่วยอธิการบดี และคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว พิจารณา คำนวณค่าธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า

ประเด็นตามคำฟ้องและคำให้การของจำเลยทั้งสองรับฟังเป็นยุติในข้อเท็จจริงได้ว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ สภาพเป็นสวนยางพาราอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เนื้อที่ประมาณ ๕๐ ไร่

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทและมีสิทธิฟ้องขับไล่จำเลยทั้งสองหรือไม่ โดยโจทก์อ้างว่าเป็นทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ที่นำมาเป็นสินสอดให้แก่โจทก์เพื่อตอบแทนการที่นาง ก. บุตรสาวโจทก์ยอมสมรสกับจำเลยที่ ๑ ดังนั้น จึงเห็นควรวินิจฉัยเสียก่อนว่า ที่ดินพิพาทเป็นสินสอดตามที่โจทก์ฎีกาหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความจากคำเบิกความของโจทก์ตอบคำถามของนายจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ว่า ขณะที่จำเลยที่ ๑ มาสู่ขอบุตรสาวของโจทก์นั้นได้นำหนังสือสัญญาจะซื้อจะขายมาใส่พานสัญญาจะซื้อจะขายมีจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการทั้งหมดโดยใส่ชื่อบุตรสาวโจทก์เป็นผู้ซื้อตามหนังสือสัญญาจะซื้อจะขายหรือสัญญา

วางมัดจำ แต่ต่อมาไม่มีการซื้อขายที่ดินตามสัญญาที่ดินพิพาท จึงไม่ใช่ทรัพย์สินที่จำเลยที่ ๑ ให้แก่โจทก์เพื่อตอบแทน การที่นาง ก. บุตรสาวโจทก์ยอมสมรสด้วยจึงไม่ใช่สินสอดตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓๗ วรรคสาม ทั้งปรากฏว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดินอยู่เขตป่าสงวนแห่งชาติที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิจารณายกฟ้องมานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น และไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ในประเด็นอื่นต่อไป

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

เมื่อจำเลยที่ ๑ มาสู่ขอบุตรสาวของโจทก์ (นาง ก.) ได้นำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินมาใส่พานซึ่งจำเลยที่ ๑ เป็นผู้จัดการทั้งหมด โดยใส่ชื่อบุตรสาวของโจทก์ (นาง ก.) เป็นผู้ซื้อ ต่อมาไม่มีการซื้อขายที่ดินตามสัญญา ที่ดินพิพาท จึงไม่ใช่ทรัพย์สินที่จำเลยที่ ๑ ให้แก่โจทก์เพื่อตอบแทนการที่บุตรสาวโจทก์ (นาง ก.) ยอมสมรสด้วย ดังนั้นที่ดินดังกล่าว ไม่ใช่สินสอดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๓๗ วรรคสาม

ต่อจากหน้า ๘

เปิด...ฎีกาเด่น

ผม ส.จ.อ. ก็คือบุคคลแรกที่หัวหน้าศาลให้หาเงิน ๙ ล้านให้” ได้ความตามคำเบิกความของ นาย ป. ว่า ข้อความที่ผู้ถูกกล่าวหาลงในเฟซบุ๊กดังกล่าวไม่เป็นความจริง ขาดหลักฐานว่ารู้จักกับ นาย ป. ชื่อ นาย น. โดยนาย น. เบิกความต่อศาลในชั้นใต้สวนว่า นาย ป. เป็นทนายความให้ผู้ถูกกล่าวหาจึงมาศาลรอนาย ป. ใต้ต้นไม้ แล้วผู้ถูกกล่าวหาขอถ่ายรูปด้วยแล้วนำลงในเฟซบุ๊ก โดยไม่เป็นความจริงเพราะนาย น. ไม่รู้จักผู้พิพากษาคคนใด ดังนี้ ข้อความที่ผู้ถูกกล่าวหาหลงแสดงในเฟซบุ๊กจึงมีทั้งข้อความไม่เป็นความจริงกล่าวหาว่าศาลดำเนินคดีไม่เป็นธรรม มีทั้งไปถ่ายรูปในบริเวณศาลเพื่อนำมาลงประกอบข้อความเท็จของตนในเฟซบุ๊กว่าศาลเรียกเงิน และมีข้อความลงชมชูศาลว่าจะยิงทำร้ายขอให้ผู้พิพากษาระวังตัว อันเป็นข้อความที่ประสงค์จะให้มื่ออิทธิพลเหนือความรู้สึกของประชาชนหรือเหนือศาล และเป็นการรายงานกระบวนการพิจารณาแห่งคดีอย่างไม่ถูกต้อง และเป็นเท็จ การที่ผู้ถูกกล่าวหาหลงข้อความในเฟซบุ๊กโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่บ้านของผู้ถูกกล่าวหา แต่เมื่อข้อความส่วนหนึ่งเกิดจากการถ่ายรูปบุคคลในบริเวณศาล เพื่อนำไปประกอบข้อความเท็จที่ตนใช้แสดงต่อสาธารณชน ย่อมถือได้ว่าเป็นการประพาดิตตนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล มีความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑ (๑) นอกจากนี้ การที่ผู้ถูกกล่าวหาได้แสดงข้อความเท็จบิดเบือนข้อเท็จจริงที่ปรากฏในศาลแสดงความจริงว่าตนถูก

ศาลลั่นแกล้ง ก็เป็นความผิดตามมาตรา ๓๒ (๒) อีกด้วย อันเป็นการกระทำความผิดต่างกรรม ต่างเจตนาและต่างบทกฎหมายที่ศาลขอจะลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ทั้งสองกรรม แต่การที่ศาลชั้นต้นเลือกใช้ดุลพินิจลงโทษแต่เพียงการกระทำตามมาตรา ๓๑ (๑) จึงเป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ฎีกาของผู้ถูกกล่าวหาในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาข้อสุดท้ายของผู้ถูกกล่าวหาว่า กรณีมีเหตุปราณีโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหาหรือไม่ โดยผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าได้สำนึกผิดและขอขมาต่อศาล อีกทั้งต้องดูแลมารดาและครอบครัวนั้น เห็นว่า พฤติการณ์ในการต่อสู้คดีและข้ออ้างต่าง ๆ ในฎีกาของผู้ถูกกล่าวหาไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาสำนึกตัว อีกทั้งข้อความที่ลงชมชูจะยังผู้พิพากษา รวมทั้งแสดงความเท็จในทุกสถานเพื่อบิดเบือนความเข้าใจของมหาชนดังที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำ สมควรที่จะต้องลงโทษหนักให้เป็นที่ลบล้างจำที่ศาลล่างทั้งสองลงโทษผู้ถูกกล่าวหาเพียงกรรมเดียวและยังลดโทษให้ ๑ ใน ๓ เป็นคุณยิ่งแล้ว ฎีกาของผู้ถูกกล่าวหาข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน”

พิพากษายืนคำพิพากษาศาลฎีกาที่มีการย่อเวลานี้ ผู้เขียนได้คัดเนื้อหาสำคัญมาให้ศึกษาครบถ้วนแล้ว ขอให้ดูไว้เป็นอนุหากรณีในยุคที่การสื่อสารในสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งยวด

เข้า...ฎีกาเดิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๕/๒๕๕๙ (ละเมิดอำนาจศาล)

รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์*
มนต์ชัย ชนินทรลีลา**

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๕/๒๕๕๙

วิธีพิจารณาความแพ่ง พยานบุคคล สอบาน (ม.๑๑๔)
ละเมิดอำนาจศาล (ม.๓๑, ม.๓๒)

การไต่สวนหาความจริงของศาลในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ามีผู้ละเมิดอำนาจศาล มิใช่การดำเนินคดีอาญาทั่วไป ไม่อาจนำบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้ในกรณีที่เป็นกรณื่อดำเนินกระบวนการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้ ทั้งบทบัญญัติเรื่องละเมิดอำนาจศาลเป็นบทบัญญัติพิเศษจึงไม่มีเหตุต้องสอบถามผู้ถูกกล่าวหาเรื่องการมีพยาน และกรณีมิใช่การสืบพยาน เป็นเพียงการไต่สวนด้วยการสอบข้อเท็จจริง จึงหาจำต้องให้ผู้ถูกกล่าวหาสอบานตนก่อนไม่

ข้อความที่ผู้ถูกกล่าวหาหลงแสดงในเฟซบุ๊กมีข้อความไม่เป็นความจริงกล่าวหาว่าศาลดำเนินคดีไม่เป็นธรรม มีทั้งไปถ่ายรูปในบริเวณศาลนำมาลงประกอบข้อความเท็จของตนในเฟซบุ๊กว่าศาลเรียกเงิน และมีข้อความลงชมศาลว่าจะยิ่งทำร้าย ขอให้ผู้พิพากษาระวังตัว อันเป็นข้อความที่ประสงค์จะให้มื่ออิทธิพลเหนือความรู้สึกของประชาชนหรือเหนือศาล และเป็นการรายงานกระบวนการพิจารณาแห่งคดีอย่างไม่ถูกต้องและเป็นเท็จ การที่ผู้ถูกกล่าวหาหลงข้อความในเฟซบุ๊กโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่บ้านของผู้ถูกกล่าวหา แต่เมื่อข้อความส่วนหนึ่งเกิดจากการถ่ายรูปบุคคลในบริเวณศาลเพื่อนำไปประกอบข้อความเท็จที่ตนใช้แสดงต่อสาธารณชน ย่อมถือได้ว่าเป็นการประพฤติตนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล มีความผิดตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ (๑) ทั้งการที่ผู้ถูกกล่าวหาได้แสดงข้อความเท็จบิดเบือนข้อเท็จจริงที่ปรากฏในศาล แสดงความเท็จว่าตนถูกศาลกลั่นแกล้งย่อมเป็นความผิดตามมาตรา ๓๒ (๒) ด้วย อันเป็นการกระทำต่างกรรม ต่างเจตนา และต่างบทกฎหมาย ศาลชอบที่จะลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาลแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ทั้งสองกรรม

(นพพร โพธิ์รังสิยากร - สรศักดิ์ วาจาสิทธิศิลป์ - ปกรณ์ วงศาโรจน์)

ผ.อ.สำนักอำนวยการประจำศาลจังหวัด น. ผู้กล่าวหา
นาย ป. ผู้ถูกกล่าวหา

ความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงในคดีนี้ มีบัญญัติไว้ใน ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ ที่บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดกระทำการอย่างใด ๆ ดังกล่าวต่อไปนี้ ให้ถือว่ากระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

๑) ชัดขึ้นไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของศาลตามมาตรา ก่อนอันว่าด้วยการรักษาความเรียบร้อย หรือประพฤติตนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล

(๒) เมื่อได้มีคำร้องและได้รับอนุญาตจากศาลให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา ๑๕๖/๑ แล้ว ปรากฏว่าได้แสดงข้อเท็จจริงหรือเสนอพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อศาลในการไต่สวนคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

(๓) เมื่อรู้ว่าจะมีการส่งคำคู่ความหรือส่งเอกสารอื่น ๆ ถึงตน แล้วจงใจไปเสียให้พ้น หรือหาทางหลีกเลี่ยงที่จะไม่รับคำคู่ความ หรือเอกสารนั้นโดยสถานอื่น

(๔) ตรวจเอกสารทั้งหมด หรือฉบับใดฉบับหนึ่ง ซึ่งอยู่ในสำนวนความหรือคัดเอาสำเนาเอกสารเหล่านั้นไปโดยฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรา ๕๔

(๕) ชัดขึ้นไม่มาศาล เมื่อศาลได้มีคำสั่งตามมาตรา ๑๙ หรือมีหมายเรียกตามมาตรา ๒๗๗”

มาตรา ๓๒ “ผู้ใดเป็นผู้ประพันธ์ บรรณาธิการหรือผู้พิมพ์โฆษณาซึ่งหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อันออกโฆษณาต่อประชาชน ไม่ว่าจะบุคคลเหล่านั้นจะรู้ถึงซึ่งข้อความหรือการออกโฆษณาแห่งหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์เช่นว่านั้นหรือไม่ ให้ถือว่าได้กระทำความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งในสองอย่าง ดังจะกล่าวต่อไปนี้

(๑)
(๒) ถ้าหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ ได้กล่าวหรือแสดงไม่ว่าโดยวิธีใด ๆ ในระหว่างการพิจารณาแห่งคดีไปจนมีคำพิพากษาเป็นที่สุด ซึ่งข้อความหรือความเห็นโดยประสงค์จะให้มื่ออิทธิพลเหนือความรู้สึกของประชาชน หรือเหนือศาลหรือ

* ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์
** ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลแรงงานกลาง

เหนือคู่ความหรือเหนือพยานแห่งคดีซึ่งพอเห็นได้ว่าจะทำให้ การพิจารณาคดีเสียความยุติธรรมไป เช่น

ก. เป็นการแสดงผิดจากข้อเท็จจริงแห่งคดี หรือ

ข. เป็นรายงานหรือย่อเรื่องหรือวิภาค ซึ่งกระบวน พิจารณาแห่งคดีอย่างไม่เป็นกลางและไม่ถูกต้อง หรือ

ค. เป็นการวิภาคโดยไม่เป็นธรรม ซึ่งการดำเนินคดีของ คู่ความ หรือคำพยานหลักฐาน หรือนิสัยความประพฤติของ คู่ความหรือพยาน รวมทั้งการแถลงข้อความอันเป็นการเสื่อมเสีย ต่อชื่อเสียงของคู่ความหรือพยาน แม้ถึงว่าข้อความเหล่านั้น จะเป็นความจริง หรือ

ง. เป็นการชักจูงให้เกิดมีคำพยานเท็จ

เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้นำวิเคราะห์ศัพท์ทั้งปวง ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ มาใช้ บังคับ”

คดีนี้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความ ผิดตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ (๑) แต่ศาลฎีกามีความเห็นว่ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาผิดทั้งสองกรรมตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๓๑ (๑) และมาตรา ๓๒ (๒) อันเป็นการกระทำต่าง กรรม ต่างเจตนา และต่างบทกฎหมายกัน

คดีนี้มีเนื้อหาในการย่อคำพิพากษาศาลฎีกาแบบย่อยาวว่า คดีสืบเนื่องจากพนักงานอัยการจังหวัด น. ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา เป็นจำเลยในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาลงโทษจำคุก ๗ ปี ๑๒ เดือน และปรับ ๔๐๖,๐๐๐ บาท ตามคำพิพากษาใน คดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๕๕๖/๒๕๕๗ ของศาลชั้นต้น แต่ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ เวลากลางวัน นาง ส. เจ้าพนักงานศาลยุติธรรมชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน ผู้อำนวยการ สำนักอำนวยการประจำศาลจังหวัด น. ได้รับแจ้ง จากพนักงานคอมพิวเตอร์ สำนักอำนวยการประจำศาลจังหวัด น. ผู้ถูกกล่าวหาใช้ชื่อว่า ส.จ.อ. ลงข้อความและภาพถ่ายใน เฟซบุ๊กอันเป็นสื่อสาธารณะ บุคคลทั่วไปสามารถเข้าดูหรือ แสดงความคิดเห็นได้ ซึ่งเป็นข้อความที่มีเจตนาดูหมิ่นหรือ หมิ่นประมาท ศาลยุติธรรมหรือผู้พิพากษาในการพิจารณา พิพากษาคดีของศาลในลักษณะก้าวร้าวข่มขู่ และบิดเบือน ข้อเท็จจริง ขอให้ลงโทษฐานละเมิดอำนาจศาล

ผู้ถูกกล่าวหารับข้อเท็จจริงว่า เป็นผู้ลงข้อความใน เฟซบุ๊กของตนตามที่ถูกกล่าวหาจริง ไม่ประสงค์แก้ข้อกล่าวหา

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหา เป็นการประพฤตินอกรีตในบริเวณศาล เป็นการละเมิด อำนาจศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑ (๑) จึงมีคำสั่งให้ลงโทษจำคุกผู้ถูกกล่าวหา ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๓ มีกำหนด ๖ เดือน

ผู้ถูกกล่าวหารับข้อเท็จจริงตามที่ถูกกล่าวหา เป็นประโยชน์ แก่การพิจารณา ลดโทษให้หนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๔ เดือน นับโทษต่อจากโทษจำคุก ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๓๕๕๖/๒๕๕๗ ของศาลชั้นต้น

ผู้ถูกกล่าวหาอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายืน

ผู้ถูกกล่าวหาฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า.....คดี

มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ถูกกล่าวหาในข้อแรกว่า ในการ ไต่สวนข้อเท็จจริง องค์คณะผู้พิพากษาเป็นบุคคลที่ตามข้อเท็จจริงถูกพาดพิงกล่าวอ้างถึงรวมอยู่ด้วยจะเป็นการดำเนิน กระบวนพิจารณาที่ชอบหรือไม่นั้น เห็นว่า ละเมิดอำนาจศาล เป็นบทบัญญัติพิเศษให้ศาลใช้เพื่อรักษาสถานะของสถาบัน ตุลาการที่อาจเผชิญสถานการณ์ของความขัดแย้งและความ ไม่สงบที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในคดี หรือบุคคลใดกระทำการอัน ใดที่ไม่เรียบร้อย หรือกระทำการใดที่จะทำให้เสียหายต่อการ พิจารณาคดีเพื่อให้เสียความยุติธรรม ผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ในศาลนั้น ย่อมมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหา ว่ามีผู้กระทำการใดอันจะเป็นการละเมิดอำนาจศาลได้ **หาไม่ แล้วบุคคลผู้มุ่งหวังจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความ ยุติธรรมก็อาจยกอ้างเหตุดังกล่าวขึ้นกล่าวหาผู้พิพากษา ทุกนายจนไม่มีผู้ใดจะพิจารณาคดีดังกล่าวซึ่งหาถูกต้องไม่....**

คดีมีปัญหาวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ถูกกล่าวหาลงข้อความในเฟซบุ๊ก นอกเวลาทำการศาลจะเป็นการกระทำผิดละเมิดอำนาจศาล หรือไม่ โดยผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่า ศาลล่างทั้งสองลงโทษผู้ถูก กล่าวหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑ (๑) ที่ว่า “ประพฤตินอกรีตในบริเวณศาล” แต่ข้อเท็จจริงเรื่องนี้เกิดขึ้นนอกบริเวณศาลนั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ ความตามที่ศาลชั้นต้นสอบข้อเท็จจริงและผู้ถูกกล่าวหารับใน ฎีกาแล้วว่า ผู้ถูกกล่าวหาลงข้อความในเฟซบุ๊กซึ่งเป็นเว็บไซต์ ที่สังคมออนไลน์อันเป็นสาธารณชนทั่วไปเข้าถึงข้อความ ดังกล่าวได้ โดยแสดงข้อเท็จจริงว่าศาลชั้นต้นดำเนินกระบวน พิจารณาไม่เป็นธรรม กลับแก้งผู้ถูกกล่าวหามีการเรียกเงิน ๙ ล้านบาท ซึ่งเป็นความเท็จ โดยนาย ป. ทนายความของผู้ถูก กล่าวหาได้ทำหนังสือชี้แจงรายละเอียด และเบิกความในชั้น ไต่สวนของศาลว่า ได้ชี้แจงผู้ถูกกล่าวหาว่าข้อความที่ลงในเฟซบุ๊ก ไม่เป็นความจริง ขอให้ลบข้อความดังกล่าว แต่ผู้ถูกกล่าวหา ไม่รับฟัง ซึ่งข้อความดังกล่าวได้แสดงเหตุการณ์ที่ผู้ถูกกล่าวหา ได้ลงข้อความเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๗ เวลา ๔.๒๖ นาฬิกา ว่า “การหาเงิน ๙ ล้านบาท จะเอาไปทำอะไร แม้ในวันเดียวกัน เวลา ๗.๔๒ นาฬิกา ผู้ถูกกล่าวหาถ่ายภาพผู้ถูกกล่าวหาคู่กับชาย ผู้หนึ่ง ถ่ายภาพในบริเวณศาลแล้วลงข้อความว่า “คนนั่งข้าง

ศาสตรา แก้วแพ่ง*

กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ National Sports Development Fund

เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘ ประเทศไทยได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ (Sports Authority of Thailand Act B.E. 2558) ซึ่งได้บัญญัติเพิ่มเติมในส่วนของการจัดตั้งกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติขึ้นในการกีฬาแห่งประเทศไทยเพื่อใช้ในการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา คุ้มครอง ช่วยเหลือ และจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา บทความในฉบับนี้จึงขอเสนอสาระสำคัญของกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ อันเป็นส่วนที่เพิ่มขึ้นใหม่ของพระราชบัญญัติฉบับนี้และคำศัพท์ที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าวดังต่อไปนี้

การจัดตั้งกองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ National Sports Development Fund Foundation

มาตรา ๓๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า “กองทุนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ” ใน กกท. เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเพื่อการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา คุ้มครอง ช่วยเหลือและจัดสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา โดยประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

Section 36 There shall be established a **fund** called “National Sports Development Fund” in SAT so as to be a current fund for **expenditure** on promotion, support, development, safeguard, aid, and provision of welfare relating to sports, comprising of the following money and properties:

(๑) เงินบำรุงกองทุนที่จัดเก็บตามมาตรา ๓๗

(1) fund maintenance money collected under section 37;

(๒) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาตามมาตรา ๑๓๓
(2) money and properties transferred under section 133;

(๓) เงินทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้
(3) initial capital provided by the Government;

(๔) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือที่ได้รับจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความจำเป็น

(4) subsidy from the Government, or from annual expenditure budget as required;

(๕) เงินรายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากกองทุน
(5) income or benefit arising from the fund;

(๖) รายได้ที่เกิดจากการดำเนินการของกองทุน
(6) income from operations of the fund;

(๗) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
(7) money or properties donated to it;

(๘) รายได้อื่น ๆ
(8) other income.

ให้ กกท. เก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนและดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

SAT shall maintain money and properties of the fund and undertake the withdrawal and payment thereof under this **Act**.

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้เป็นของ กกท.

* อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ ปฏิบัติราชการในหน้าที่บอร์ดสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยทักษิณ (นายศาสตรา แก้วแพ่ง) นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ก. ศป. สจว.

LL.M Chulalongkorn University in partnership with University of Victoria, Kyushu University, University of Washington and The University of British Columbia (คำแปลภาษาอังกฤษจาก Oxford-River Books English - Thai Dictionary และศัพท์นิติศาสตร์ อังกฤษ - ไทย ไทย - อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน)

เพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

Money and properties under paragraph one shall belong to SAT to so as to utilize in accordance with the objective of the fund without having to remit to the **treasury** as State income.

การใช้จ่ายเงินกองทุน

Expenditure of Fund Money

มาตรา ๔๒ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

Section 42 The money of the fund shall be spent on the following operations:

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

(1) to promote and support sports operations both domestically and internationally;

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬา

(2) to promote and support the development of sportspersons, sports personnel, and sports **associations**;

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมนักกีฬาเพื่อเป็นนักกีฬาทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

(3) to promote and support the preparation of sportspersons to be sportsperson domestically and internationally;

(๔) สนับสนุนเงินรางวัลแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และสมาคมกีฬาที่ใช้คำว่า “แห่งประเทศไทย” ซึ่งประกอบคุณความดีแก่การกีฬาของชาติหรือนำชื่อเสียงเกียรติภูมิมาสู่ประเทศชาติ

(4) to support prizes to sportspersons, sports personnel, and sports association with the term “of Thailand” which has done good **deed** to National sports or bring reputation and dignity to

the Nation;

(๕) สนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักกีฬาและบุคลากรกีฬา

(5) support academic scholarship to sportspersons, and sports personnel;

(๖) ช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่นักกีฬา บุคลากรกีฬา และผู้ซึ่งประสบอุบัติเหตุ หรือได้รับความเสียหายหรืออันตรายจากการแข่งขันกีฬา และกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์

(6) support on welfare to sportspersons, sports personnel, and person having had an accident or been damaged or harmed from sports competitions, and other case appropriate to be **aided**.

นอกจากการใช้จ่ายเงินกองทุนตามวรรคหนึ่งให้จัดสรรเงินกองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

In addition to the expenditure of fund money under paragraph one, there shall be allocated fund money to be expense in the administration of fund under the rules **prescribed** by the **Commission**.

คำศัพท์ที่น่าสนใจ

- (1) “**section**” (n.) แปลว่า มาตรา
- (2) “**fund**” (n.) แปลว่า กองทุน
- (3) “**expenditure**” (n.) แปลว่า การใช้จ่าย
- (4) “**act**” (n.) แปลว่า พระราชบัญญัติ
- (5) “**treasury**” (n.) แปลว่า คลัง
- (6) “**association**” (n.) แปลว่า สมาคม
- (7) “**deed**” (n.) แปลว่า สิ่งที่ตั้งใจทำ
- (8) “**aid**” (v.) แปลว่า การช่วยเหลือ
- (9) “**prescribe**” (v.) แปลว่า กำหนด
- (10) “**commission**” (n.) แปลว่า คณะกรรมการ

ปฏิรูปการปล่อยชั่วคราวด้วยระบบประเมินความเสี่ยงและ กำกับดูแล เมื่อเงินไม่ใช่คำตอบอีกต่อไป

ธัญญา นุช ตันติกุล*

เป็นที่ทราบกันทั่วไปว่าระบบการปล่อยชั่วคราวของไทยในปัจจุบันยึดโยงอยู่กับเงินหรือทรัพย์สินที่กำหนดเป็นวงเงินประกันหรือหลักประกันเป็นหลัก และโดยมากการกำหนดวงเงินประกันก็จำเป็นต้องอิงบัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางในการปล่อยชั่วคราวซึ่งอาศัยข้อหาเป็นหลัก เนื่องจากศาลไม่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ขอปล่อยชั่วคราวเพียงพอ ทั้งยังไม่มีมาตรการหรือระบบในการกำกับดูแลภายหลังปล่อยชั่วคราวเพื่อให้มั่นใจว่าจะไม่มีการหลบหนีหรือก่อเหตุร้ายเกิดขึ้น จึงทำให้การปล่อยชั่วคราวในทางปฏิบัติส่งผลกระทบต่อผู้ยากไร้ที่ไม่มีเงินประกันตัวและต้องถูกขังระหว่างพิจารณา ในขณะที่ผู้ซึ่งมีกำลังพอจะหาหลักประกันมาวางได้และต้องข้อหาเดียวกันตลอดจนมีพฤติการณ์แห่งคดีในลักษณะเดียวกันกลับได้รับอิสรภาพ ทั้งการที่ศาลปราศจากข้อมูลและมาตรการสนับสนุนการปล่อยชั่วคราวที่มีประสิทธิภาพยังทำให้เกิดข้อคำถามว่า ลำพังการวางหลักประกันต่อศาลนั้นเพียงพอแล้วหรือไม่ที่จะรับประกันว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะไม่หลบหนีหรือก่ออันตรายประการอื่นหลังได้รับการปล่อยชั่วคราว

สำนักงานศาลยุติธรรมโดยสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพัฒนาศึกดีเล็งเห็นความสำคัญของปัญหานี้และได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการวางระบบประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว โดยเริ่มทำการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสถิติเพื่อค้นหาว่าปัจจัยหรือข้อเท็จจริงใดกันแน่ที่อาจทำนายหรือประเมินความเสี่ยงในการหลบหนีหรือก่อเหตุร้ายของผู้ต้องหาหรือจำเลยในไทยได้ เพื่อพัฒนาวิธีประเมินความเสี่ยงอย่างเป็นวิทยาศาสตร์มาช่วยประกอบการพิจารณาของผู้พิพากษา และมีการศึกษาแนวทางกำหนดมาตรการกำกับดูแลหลังปล่อยชั่วคราวตามระดับความเสี่ยงให้เหมาะสมเพื่ออาจนำมาใช้ทดแทนการกำหนดวงเงินประกันและการเรียกให้วางหลักประกันต่อไป ทั้งนี้ มาตรการกำกับดูแลดังกล่าวรวมการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring หรือ EM) ในลักษณะที่เป็นกำไลข้อเท้า และนวัตกรรมที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำลังพัฒนา

อยู่คือการกำกับดูแลผ่านแอปพลิเคชันในโทรศัพท์สมาร์ทโฟน (Smartphone Monitoring หรือ SM) อันเป็นเทคโนโลยีที่ใช้แล้วจริงในต่างประเทศ และเป็นมาตรการที่สะดวก ประหยัด มีประสิทธิภาพและไม่สร้างตราบาชัดเท่ากำไลข้อเท้าที่มองเห็นได้ง่าย

ที่จริงแล้ว การนำระบบประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแลมาใช้ในชั้นปล่อยชั่วคราวนั้นไม่ใช่แนวคิดใหม่ ในต่างประเทศอย่างในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษมีการปรับใช้ระบบดังกล่าวมานานหลายปี โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาซึ่งมีประวัติย้อนกลับไปได้ถึงเมื่อประมาณ ๕๐ ปีที่แล้วหรือราวคริสต์ทศวรรษที่ ๑๙๖๐ โดยในขณะนั้นสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ประสบปัญหาในทำนองเดียวกับประเทศไทย กล่าวคือการปล่อยชั่วคราวต้องเรียกประกันหรือหลักประกันโดยอิงกับเงินหรือทรัพย์สิน และมีการใช้บัญชีเกณฑ์มาตรฐานกลางอย่างเคร่งครัดจนก่อให้เกิดปัญหาผู้ต้องหาที่ไม่มีเงินประกันตัวล้นเรือนจำและการส่งเสริมให้ธุรกิจผู้ประกันอาชีพเฟื่องฟู แต่แล้วในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ ก็เกิดคำถามว่า “แล้วถ้าผู้พิพากษามีข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยมากกว่านี้ จะปล่อยชั่วคราวมากกว่านี้โดยกำหนดวงเงินน้อยกว่านี้ได้หรือไม่?” และมีการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมติฐานนี้ที่เกาะแมนฮัตตัน มหานครนิวยอร์กภายใต้โครงการที่มีชื่อว่า The Manhattan Bail Project ซึ่งได้ข้อสรุปว่า

- การปล่อยชั่วคราวตามระบบซึ่งใช้เงินในขณะนั้นทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยจำนวนมากต้องถูกขังในระหว่างพิจารณา เนื่องจากผู้ต้องหาหรือจำเลยเหล่านั้นไม่มีทรัพย์สินพอจะประกันตนเองและ

- ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่มีความผูกพันใกล้ชิดกับครอบครัวหรือชุมชนที่อยู่อาศัยนั้นมีแนวโน้มสูงที่จะมาศาลตามนัด

ความสำเร็จของโครงการดังกล่าวก่อให้เกิดกระแสการปฏิรูประบบปล่อยชั่วคราวขนาดใหญ่ในสหรัฐอเมริกา โดยศาลในระดับสหพันธรัฐ (Federal Courts) ทั่วประเทศ

* ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำสำนักประธานศาลฎีกา ปฏิบัติงานในสถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรพัฒนาศึกดี สำนักงานศาลยุติธรรม

นำระบบประเมินความเสี่ยงและมาตรการกำกับดูแล หลังปล่อยชั่วคราวมาใช้ และมีการจัดตั้งสำนักงานประเมิน ความเสี่ยงและกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราว (Pretrial Services Agency) ขึ้นประจำแต่ละศาลเพื่อสนับสนุนและ ดำเนินการตามระบบนี้ และในหลายมลรัฐรวมถึงดิสมทริกต์ ออฟ โคลัมเบีย (District of Columbia) ซึ่งเป็นที่ตั้ง เมืองหลวงของประเทศก็นำระบบดังกล่าวมาปรับใช้เช่นกัน โดยผลการดำเนินการตลอดหลายสิบปีที่ผ่านมาพิสูจน์ว่า เมื่อมีการประเมินความเสี่ยงที่จะหลบหนีหรือก่อเหตุร้าย ต่อสังคมของผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นรายคนแล้ว การใช้ดุลพินิจว่าจะให้ขังหรือปล่อยชั่วคราวก็เป็นไปโดยมี ประสิทธิภาพขึ้น กล่าวคือ ศาลสามารถปล่อยบุคคลที่ควร ปล่อย และขังบุคคลที่ควรขังได้อย่างถูกต้องขึ้น และการ ใช้มาตรการกำกับดูแลต่าง ๆ ตามระดับความเสี่ยงโดย ไม่จำเป็นต้องอ้างอิงวงเงินประกันหรือหลักประกันเลยนั้นพิสูจน์ แล้วว่า ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาลตามนัดและ ยังช่วยป้องกันมิให้มีการก่อเหตุร้ายต่อสังคมได้ดีกว่า ระบบเดิม ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อไม่มีการเรียกประกันหรือหลัก ประกันเป็นทรัพย์สินแล้ว ก็ไม่เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่าง ผู้มีฐานะกับผู้ยากไร้ และแม้กฎหมายจะไม่ห้ามการทำ ธุรกิจผู้ประกันอาชีพ แต่เมื่อไม่เกิดความจำเป็นต้องใช้ บริการเสียแล้ว ธุรกิจนี้ก็ตายจากไปในที่สุด ซึ่งตัวอย่างที่ ชัดเจนที่สุดอยู่ที่ระบบศาลสหพันธรัฐทั่วสหรัฐอเมริกา และ ศาลท้องถิ่นแห่งดิสมทริกต์ ออฟ โคลัมเบีย ที่ปล่อยชั่วคราว ผู้ต้องหาหรือจำเลยกว่าร้อยละ ๙๐ โดยไม่เรียกประกันหรือ หลักประกันแม้แต่เงินค้ำประกันเดียว โดยมีอัตราผู้ต้องหาหรือจำเลย ที่มาศาลตามนัดและไม่ก่อเหตุร้ายระหว่างปล่อยชั่วคราว สูงถึงกว่าร้อยละ ๖๕ และร้อยละ ๙๐ ตามลำดับ^๑

เมื่อพิจารณาสาเหตุแห่งความสำเร็จของหลาย ท้องที่ในสหรัฐอเมริกา ก็พบว่า สิ่งที่ทำให้ระบบประเมินความ เสี่ยงและกำกับดูแลมีประสิทธิภาพสูงมากมาจากองค์ ประกอบดังต่อไปนี้

(๑) ความแม่นยำและเป็นภววิสัยของการประเมิน ความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงจำต้องอาศัยข้อมูลที่ต้อง ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ประเมินความเสี่ยงรวบรวมได้จากฐานข้อมูล ต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ อันทำให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว โดย ชนิดข้อมูลที่รวบรวมย่อมต้องได้รับการยืนยันจากงานวิจัย ทางสถิติและพฤติกรรมศาสตร์แล้วว่าใช้เป็นปัจจัยทำนาย หรือประเมินความเสี่ยงในการหลบหนีและ/หรือก่อเหตุร้าย ในระหว่างปล่อยชั่วคราวได้จริง และเมื่อนำข้อมูลที่รวบรวม ได้มาคำนวณหรือประเมินระดับความเสี่ยง น้ำหนักหรือ คะแนนความเสี่ยงที่จะมอบให้แต่ละปัจจัยเพื่อใช้ในการ คำนวณนั้นย่อมต้องผ่านงานวิจัยรวมถึงผ่านการทดลองเพื่อ พิสูจน์ความแม่นยำมาแล้วด้วยดุจกัน ดังนั้นระบบการ ประเมินความเสี่ยงจึงจึงมีความเป็นวิทยาศาสตร์ที่สามารถใช้ อ้างอิงและตรวจสอบได้ และทำให้การขังหรือปล่อยชั่วคราว ดูที่ความเสี่ยงของผู้ต้องหาหรือจำเลยแต่ละคนอย่างแท้จริง ระบบที่แม่นยำทำให้ศาลสั่งขังหรือปล่อยได้อย่างเหมาะสม โดยกำหนดมาตรการที่ได้สัดส่วนกับระดับความเสี่ยง และทำให้ศาลสามารถรักษาสมดุลอันละเอียดอ่อนระหว่าง พันธกิจการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนกับการ ปกป้องสังคมจากอาชญากรรมได้ดียิ่งกว่าระบบที่ปราศจาก ข้อมูล มิพักต้องกล่าวถึงว่าระบบที่เป็นภววิสัยย่อมช่วย ให้การใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาเป็นไปด้วยความสะดวกและ เชื่อมมั่นมากขึ้นอีกด้วย

(๒) การใช้มาตรการกำกับดูแลที่เหมาะสมกับ ระดับความเสี่ยง

มาตรการกำกับดูแลในที่นี้หมายถึง เงื่อนไขที่ศาล กำหนดให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยปฏิบัติตามโดยมีมาตรการ ตรวจสอบหรือกำกับให้เป็นไปตามเงื่อนไขนั้น แต่ไม่ หมายความว่าถึงการให้ทำสัญญาประกันโดยกำหนดวงเงิน ประกันหรือเรียกให้วางหลักประกัน

เงื่อนไขของศาลอาจมีได้ในหลายรูปแบบ ได้แก่ การกำหนดให้มารายงานตัวต่อเจ้าหน้าที่ (ไม่ว่าจะมาพบ ด้วยตนเอง หรือรายงานตัวทางโทรศัพท์หรือเทคโนโลยีการ สื่อสารแบบอื่น) การให้เข้ารับการศึกษาแนะนำหรือบำบัด

^๑ สำหรับรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดดู ธีญาณัฐ ตันติกุล, “อิสรภาพราคาแพงสำหรับคนจน: การปล่อยชั่วคราว สภาพปัญหาและหนทางแก้ไข ตอนที่ ๑ - ๒,” *ตุลพาท* เล่ม ๓ ปีที่ ๖๑ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๗) : หน้า ๑๕๑ - ๑๗๙ และ *ตุลพาท* เล่ม ๑ ปีที่ ๖๒ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๘) : หน้า ๑๖๘ - ๒๐๓; และ มุขมธิน กลั่นนุรักษ์, ประพิณ ประดิษฐากร และ ธีญาณัฐ ตันติกุล, “เงินไม่ใช่คำตอบ (อีกต่อไป): การปล่อยชั่วคราวที่ไม่ยึดโยงกับฐานะหรือทรัพย์สิน กรณีศึกษาของศาลในระดับท้องถิ่นและระดับสหพันธรัฐ ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ประเทศสหรัฐอเมริกา,” *ตุลพาท* เล่ม ๒ ปีที่ ๖๓ (พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๕๙) : หน้า ๓๘ - ๗๙.

รักษาตามสภาพความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้ไปกระทำความผิดซ้ำ การห้ามเข้าหรือออกนอกเขตกำหนดในช่วงเวลาที่กำหนด การห้ามติดต่อกับหรือยุ่งเกี่ยวกับบุคคลบางคน เช่น ผู้เสียหายหรือพยานสำคัญ การห้ามยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งมาตรการกำกับดูแลอาจทำได้โดยใช้เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงานให้คำปรึกษาหรือบำบัดรักษาที่เป็นเครือข่าย และใช้เทคโนโลยีช่วยทุนแรงได้ เช่น การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในลักษณะกำไลข้อเท้าที่สามารถตรวจสอบและติดตามการเคลื่อนไหวของผู้สวมใส่ได้ หรือการใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่แล้วในโทรศัพท์มือถือของผู้ต้องหาหรือจำเลยให้เป็นประโยชน์ด้วยการติดตั้งแอปพลิเคชันสำหรับตรวจสอบการเดินทาง และยังสามารถใช้ในการรายงานตัวหรือกระทั่งตรวจสอบสารเสพติดในลมหายใจผ่านการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์บลูทูธได้อีกด้วย^๖

มาตรการกำกับดูแลและตรวจสอบเหล่านี้จะกำหนดแตกต่างกันไปตามระดับความเสี่ยง มาตรการที่เข้มงวดและค่อนข้างกระทบกับสิทธิเสรีภาพมาก เช่น การให้ติดกำไลข้อเท้า ควรสงวนไว้ใช้กับผู้ที่มีความเสี่ยงสูงถึงสูงมากเท่านั้น และควรใช้มาตรการที่เข้มงวดลดหลั่นกันสำหรับผู้ที่มีความเสี่ยงรองลงมา เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือซึ่งเป็นการกำกับดูแลที่ไม่เด่นสะดุดตาเท่าการติดกำไลข้อเท้าก็ควรนำมาใช้กับผู้ที่ระดับความเสี่ยงปานกลาง ส่วนผู้ที่มีความเสี่ยงต่ำนั้นอาจปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไขเลยก็ย่อมได้ ทั้งนี้การใช้มาตรการกำกับดูแลที่ได้สัดส่วนกับความเสี่ยงย่อมอำนวยความสะดวกให้รัฐคุ้มครองกำลังไปดูแลบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณไปกับบุคคลที่ถึงอย่างไรก็ไม่น่าจะผิดเงื่อนไขของศาล นอกจากนี้ มาตรการที่เข้มงวดเกินความจำเป็นนอกจากจะสิ้นเปลืองแล้ว ยังอาจก่อให้เกิด “การผิดเงื่อนไขทางเทคนิค” ซึ่งมีไขการจงใจฝ่าฝืนเงื่อนไข หากแต่ผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ขึ้นมากมายอันจะเป็นภาระแก่เจ้าหน้าที่ที่ต้องจัดการโดยไม่จำเป็น ด้วยเหตุนี้ในการกำหนดว่ามาตรการใดเหมาะสมสำหรับผู้ที่มีความเสี่ยงในระดับใดนั้นจำต้องผ่านการศึกษาและทดลองเช่นกันเพื่อให้ได้ผลสรุปที่เหมาะสม แต่ทั้งนี้ไม่ว่าอย่างไร มาตรการหนึ่งที่ได้รับการยืนยันจากงานวิจัยหลายชิ้นแล้วว่าช่วยให้นักมา

ศาลตามนัดเพิ่มขึ้นได้จริงคือการแจ้งเตือนวันนัดพร้อมผลของการไม่มาศาลตามนัด ผู้วิจัยในสหรัฐอเมริกาพบว่าคนส่วนมากไม่มาศาลเพราะลืมวันนัดหรือไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมาศาล ซึ่งเพียงแค่ศาลแจ้งเตือนวันนัดและผลร้ายของการไม่มาตามนัดล่วงหน้าวันจริงสัก ๒ - ๓ ครั้งก็ช่วยเพิ่มอัตราผู้มาศาลได้อย่างมาก นี่จึงเป็นมาตรการที่ง่าย ประหยัดและสะดวกซึ่งเหมาะสมสำหรับผู้ต้องหาหรือจำเลยในระดับความเสี่ยงต่ำซึ่งในหลายกรณีเพียงแจ้งเตือนวันนัดก็เพียงพอแล้ว

(๓) การจับกุมและลงโทษผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ฝ่าฝืนเงื่อนไขได้อย่างรวดเร็ว

ในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. หรือดิสมิทริกต์ ออฟ โคลัมเบีย นั้น อัตราการหลบหนีหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขในระหว่างปล่อยชั่วคราวต่ำมาก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะคนมีความเชื่อหรือทัศนคติว่าการหนีไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เพราะไม่ว่าอย่างไรก็ไม่อาจหนีพ้น อันแสดงว่าประสิทธิภาพในการติดตามจับกุมผู้หลบหนีมีมากเพียงใด ซึ่งในทางปฏิบัติเมื่อมีการหลบหนีหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขจนศาลต้องออกหมายจับแล้ว หมายจับของศาลจะไปปรากฏในระบบข้อมูลของตำรวจทั่วประเทศในทันที และเมื่อตำรวจพบหรือจับตัวผู้ต้องสงสัยไม่ว่าในคดีใดมาได้ก็จะต้องตรวจสอบกับฐานข้อมูลหมายจับก่อนทุกครั้ง อันทำให้เพิ่มโอกาสในการจับกุมผู้หลบหนีมากขึ้น นอกจากนี้ กฎหมายของดิสมิทริกต์ ออฟ โคลัมเบียเองกำหนดให้การหลบหนีหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขในระหว่างปล่อยชั่วคราวเป็นความผิดอาญาเพิ่มเติมด้วยอีกฐานหนึ่งและยังผิดฐานละเมิดอำนาจศาลได้อีก^๗ จึงยังเป็นการเพิ่มต้นทุนให้แก่ผู้ที่จะคิดจะหลบหนี ทำให้การหลบหนีดูจะไม่ได้ประโยชน์มากเท่าที่ควร แม้การปล่อยชั่วคราวที่นี่จะไม่มีการทำสัญญาประกันหรือวางหลักประกันไว้เลยก็ตาม

จากที่กล่าวมา การนำระบบประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแลมาปรับใช้ในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทั้งสามข้อข้างต้น โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้เริ่มดำเนินการพัฒนาองค์ประกอบทั้งสามข้อดังกล่าวไปบ้างแล้วได้แก่ การว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญให้ทำการวิจัยทางสถิติและพฤติกรรมศาสตร์เพื่อออกแบบเกณฑ์การ

^๖ สำหรับตัวอย่างการใช้จริงของเทคโนโลยี Smartphone Monitoring ในบางรัฐของสหรัฐอเมริกา โปรดดู Joe Dysart, April 1, 2015, “Drug Offender Monitoring Comes to the Smartphone,” *ABA Journal*, at http://www.abajournal.com/magazine/article/drug_offender_monitoring_comes_to_the_smartphone/ (accessed December 13, 2016).

^๗ D.C. Code 18 §5 23-1327 - 23-1330.

คำนวณหรือประเมินความเสี่ยงที่เหมาะสมกับประเทศไทย การออกแบบและพัฒนามาตรการกำกับดูแลหลังปล่อยชั่วคราวโดยรวมถึง EM และ SM การทำโครงการคลินิกจิตสังคมที่นำร่องโดยศาลอาญาธนบุรี ศาลจังหวัดนนทบุรี ศาลจังหวัดปทุมธานีและศาลจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างศาลกับหน่วยงานพันธมิตรในการให้คำปรึกษาผู้ต้องหาหรือจำเลยในระหว่างปล่อยชั่วคราวเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม และป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ และขณะนี้สำนักงานศาลยุติธรรมมีโครงการเชื่อมต่อฐานข้อมูลของแต่ละศาลทั่วประเทศให้เข้าถึงกันได้ก่อนที่จะขยายผลเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในอนาคต ซึ่งฐานข้อมูลที่เชื่อมต่อกันมีความสำคัญมากดังจะเห็นจากตัวอย่างในต่างประเทศแล้วว่าฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันนั้นช่วยให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตั้งแต่การประเมินความเสี่ยงไปจนถึงการติดตามจับกุมผู้หลบหนีมีประสิทธิภาพมากมายเพียงใด

ความพยายามทั้งหมดข้างต้นนำไปสู่การทดลองที่ศาลนำร่องในกรุงเทพมหานครและภูมิภาครวม ๗ ศาล ได้แก่ ศาลอาญารุงเทพใต้ ศาลอาญาธนบุรี ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดขอนแก่น ศาลจังหวัดกาฬสินธุ์ ศาลจังหวัดจันทบุรี และศาลจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเริ่มทยอยทดลองมาตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ โดยในเบื้องต้นทดลองเฉพาะกับคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี และหากการทดลองประสบผลสำเร็จอาจขยายขอบเขตการทดลองต่อไปตามความเหมาะสม โดยมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่การทำให้ระบบปล่อยชั่วคราวในทุกคดีของศาลทั่วประเทศไม่จำเป็นต้องเรียกหลักประกันอีกต่อไป หากแต่จะเปลี่ยนการประเมินความเสี่ยงก่อนปล่อย และใช้มาตรการกำกับดูแลหลังปล่อยแทน

อย่างไรก็ตาม เป็นธรรมดาที่ในช่วงต้นของการทดลองย่อมประสบปัญหาอุปสรรคที่อาจทำให้การดำเนินงานหลักๆ จริงอยู่ว่าในขณะที่การเชื่อมต่อฐานข้อมูลของศาลยังไม่สำเร็จลุล่วง อาจเป็นการยากที่ศาลจะรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ทันการ แต่ปัญหานี้แก้ไขได้ด้วยบทบาทของทนายความและพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ

กล่าวคือ เมื่อมีการจับผู้ต้องหาได้แล้ว พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการสามารถช่วยศาลรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับผู้ต้องหาหรือจำเลยและระบุมาในคำร้องขอฝากขังได้พร้อมความเห็นของตนตลอดจนของผู้เสียหาย (ถ้ามี) ที่จะคัดค้านการปล่อยชั่วคราวหรือไม่ เช่นนี้ก็จะช่วยให้ศาลมีข้อมูลในการสั่งปล่อยชั่วคราวมากขึ้นยิ่งกว่าข้อหาและพฤติการณ์การถูกจับเท่านั้น นอกจากนี้ หากผู้ต้องหาไม่ทนายความตั้งแต่ชั้นฝากขังแล้ว ทนายความก็อาจรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องพร้อมหลักฐานเสนอศาลมาในคำร้องขอปล่อยชั่วคราวด้วยเลยก็ได้ ซึ่งในการนี้คู่กรณีแต่ละฝ่ายย่อมมีสิทธิรับทราบข้อมูลและเห็นของฝ่ายตรงข้ามรวมถึงผลการประเมินความเสี่ยงของศาล และย่อมมีสิทธิคัดค้านโดยนำพยานหลักฐานมาแสดงต่อศาลได้ การไต่สวนของศาลในขั้นตอนนี้อย่างจะทำให้กระบวนการมีความโปร่งใส รอบคอบ และลดข้อกังวลเรื่องการใช้อดุลพินิจที่ต่างไปจากผลการประเมินความเสี่ยงได้ ซึ่งอันที่จริงแล้ว บทบาทในการช่วยศาลหาข้อมูลนี้สามารถใช้ได้แม้ในระบบปัจจุบัน โดยเฉพาะทนายความนั้นมีบทบาทสำคัญยิ่งตั้งแต่ในชั้นฝากขังเลยทีเดียว ซึ่งมีงานวิจัยในเมืองบัลติมอร์ รัฐแมริแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า การที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีทนายช่วยตั้งแต่ชั้นฝากขังทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยได้รับการปล่อยตัวมากขึ้น และศาลก็ปล่อยตัวโดยกำหนดวงเงินน้อยกว่าปกติอีกด้วย^๔

โดยสรุปแล้ว การปล่อยชั่วคราวระบบใหม่ที่จะนำการประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแลมาปรับใช้แม้ว่าจะประสบปัญหาในการทดลองบ้าง แต่ก็ควรที่จะศึกษาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ในภายหลัง ซึ่งด้วยความรู้และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน การพัฒนาระบบใหม่ที่มีใช้เรื่องที่ทำได้ยากหรือต้องรอเวลาหลายสิบปีอีกต่อไป ด้วยความมุ่งมั่นและความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในกระบวนการยุติธรรม ระบบใหม่อมมีความเป็นไปได้สูงที่จะเกิดขึ้น และเมื่อถึงตอนนั้นประเทศไทยย่อมได้รับประโยชน์จากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรมอันเนื่องจากระบบการปล่อยชั่วคราวที่แม่นยำ สะดวก ประหยัด และเท่าเทียมกว่าเดิมนั่นเอง./

^๔ โปรตุเกส ธัญญาช ตันติกุล, “อิสรภาพราคาแพงสำหรับคนจน: การปล่อยชั่วคราว สภาพปัญหาและหนทางแก้ไข ตอนที่ ๑,” *อุลพท* เล่ม ๓ ปีที่ ๖๑ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๕๗) : หน้า ๑๘๘ - ๑๘๙.

ศาลและองค์กรอัยการ ก้าวแห่งความเปลี่ยนแปลง ภายใต้รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐

ดร.รณกฤต วรณัชชากุล*

ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มีความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และองค์กรอัยการที่น่าสนใจติดตามหลาย ๆ เรื่อง ซึ่งบางเรื่องก็เป็นการเปลี่ยนแปลงการจัดองค์กรและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงาน บางเรื่องก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและคู่ความในคดี และหมวด ๑๐ ศาล ตามรัฐธรรมนูญใหม่จะเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงเฉพาะศาลยุติธรรม ศาลปกครองและศาลทหารเท่านั้น ไม่รวมถึงศาลรัฐธรรมนูญด้วย เนื่องจากบทบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญจะแยกต่างหากไว้อยู่ในหมวด ๑๑

รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๓ วรรคสอง บัญญัติให้ศาลยุติธรรมและศาลปกครองมีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่สร้างความชัดเจนในเรื่องระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนของผู้พิพากษาศาลยุติธรรมและตุลาการศาลปกครองให้มีลักษณะเฉพาะมากขึ้นกว่าที่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ มาตรา ๒๐๒ วรรค ๑ บัญญัติไว้ว่า “เงินเดือนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้พิพากษาและตุลาการให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ จะนาระบบบัญชีเงินเดือนหรือเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับมิได้” นอกจากนี้ บทบัญญัติตามมาตรา ๒๐๒ วรรค ๒ ที่ให้นำเอาบทบัญญัติเรื่องเงินเดือนและเงินอื่น ๆ ของผู้พิพากษาและตุลาการมาใช้บังคับกับกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ด้วยโดยอนุโลมไม่ได้ถูกนำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ด้วย

การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๘ วรรค ๓ สามารถกระทำได้ภายใต้หลักเกณฑ์ว่าต้องมีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ โดยยื่นอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ทั้งนี้ หลักเกณฑ์

การยื่นอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ให้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด แต่ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๕ วรรค ๔ บัญญัติให้สามารถอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้โดยไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่าต้องมีพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งอาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญได้ด้วย นอกจากนี้ ตามมาตรา ๑๙๕ วรรค ๗ หลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์ไม่ได้เป็นไปตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด แต่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวอยู่ระหว่างจัดทำร่าง ซึ่งต้องให้แล้วเสร็จภายใน ๒๔๐ วัน นับแต่วันที่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ประกาศใช้ตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๗

ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๙ ประกอบบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๗๖ ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรอิสระในการกำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ วรรค ๑ (๑) ซึ่งให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดีต่อศาลฎีกาได้โดยตรงในกรณีดังกล่าว โดยไม่ต้องส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดให้ดำเนินการฟ้องคดี และเป็นการให้อำนาจศาลฎีกาในการวินิจฉัยเรื่องการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงเข้ามาในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยไม่

* น.บ. (ธรรมศาสตร์) น.บ.ท. D.S.U. (PANTHÉON-ASSAS (PARIS II)) สาขากฎหมายแพ่ง, D.E.A. สาขากฎหมายเอกชน, DOCTORAT EN DROIT PRIVÉ (NOUVEAU RÉGIME) (STRASBOURG) (เกียร์ตินิยมตีมาค) สาขากฎหมายเอกชน
อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายสัญญาและหาหรือ ๑ สำนักงานที่ปรึกษาอัยการ

ได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งแตกต่างจากกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนและมีมติว่า บุคคลที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวข้างต้นมีพฤติการณ์ร้ายรอยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ซึ่งจะต้องส่งสำนวนการไต่สวนไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำเนินกรอื่นตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนด ตามที่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ วรรค ๑ (๒) บัญญัติไว้

นอกจากนี้ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องต่อศาลฎีกาว่า ผู้ถูกกล่าวหาฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง หากศาลฎีกาประทับฟ้องให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น และหากศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีพฤติการณ์หรือกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ผู้ต้องคำพิพากษาต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และให้อำนาจศาลที่จะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดไม่เกิน ๑๐ ปี ด้วยหรือไม่ก็ได้ และผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้ง เป็น ส.ส. ส.ว. สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ด้วย ซึ่งนับว่าเป็นบทลงโทษด้านมาตรฐานทางจริยธรรมที่รุนแรงมาก เช่นเดียวกับกรณีถูกกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์ร้ายรอยผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือจงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย จะแตกต่างกันที่การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ไม่มีบทลงโทษให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเท่านั้น

ในส่วนขององค์กรอัยการแต่เดิมตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ องค์กรอัยการมีสถานะเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ แต่ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ นี้ องค์กรอัยการไม่ได้มีสถานะเป็นองค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญแล้ว แต่มีสถานะเป็นองค์กรอัยการตามที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในหมวด ๑๓ ของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๘

ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๘ วรรค ๔ กำหนดให้ต้องมีการบัญญัติกฎหมายให้มีมาตรการป้องกันไม่ให้พนักงานอัยการกระทำการหรือดำรงตำแหน่งใด อันอาจมีผลให้การสั่งคดี

หรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปโดยอิสระ รวดเร็ว เทียบธรรม หรือปราศจากอคติทั้งปวง หรืออาจทำให้มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ และมาตรการป้องกันนี้ต้องกำหนดให้ชัดเจนและใช้เป็นการทั่วไป โดยจะมอบอำนาจให้มีการพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไปไม่ได้ และตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๗ วรรค ๓ กำหนดว่า ในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๒๔๘ วรรค ๔ ดังกล่าว ห้ามมิให้พนักงานอัยการดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกัน หรือดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วนบริษัทหรือกิจการอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์มุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน ซึ่งตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๕ วรรค ๖ ก็ได้บัญญัติข้อห้ามไว้ในลักษณะเดียวกัน เพียงแต่ห้ามพนักงานอัยการเป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐในทำนองเดียวกันตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ อาจได้รับการยกเว้น หากได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอัยการให้เป็นได้

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๘ วรรค ๔ ไม่ได้บัญญัติข้อห้ามดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนเช่นที่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ เพียงแต่กำหนดให้องค์กรอัยการต้องมีกฎหมายที่บัญญัติให้มีมาตรการป้องกันไม่ให้พนักงานอัยการกระทำการหรือดำรงตำแหน่ง อันอาจมีผลกระทบต่อการศึกษาสั่งคดี หรือการปฏิบัติหน้าที่ หรืออาจทำให้มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ดังกล่าว ส่วนที่มีบัญญัติห้ามไว้อย่างชัดเจนเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ ก็เป็นการบัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ซึ่งใช้บังคับเฉพาะในระหว่างที่ยังไม่ได้มีการบัญญัติกฎหมายเรื่องนี้ไว้เท่านั้น จึงต้องรอดูว่าองค์กรอัยการจะมีกฎหมายที่กำหนดมาตรการป้องกันตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ดังกล่าวอย่างไร และตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๘ วรรค ๒ ยังได้กำหนดว่า การพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการไม่ให้ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองด้วย ซึ่งเป็นการบัญญัติเพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๕ และน่าจะทำให้การพิจารณาสั่งคดีและการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานอัยการมีความชัดเจนในทางกฎหมายมากขึ้นกว่าเดิม

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ยังมีบทบัญญัติที่ส่งผลให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบบางส่วนของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาล

ปกครอง และคณะกรรมการอัยการ ด้วย โดยตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒๑ และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๓๖ วรรค ๑ (๓) กำหนดให้มีกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นข้าราชการตุลาการ ซึ่งได้รับเลือกจากวุฒิสภาจำนวน ๒ คน แต่ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๖ บัญญัติให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการตุลาการจำนวนไม่เกิน ๒ คน นี้ต้องได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการ ไม่ได้มาจากการเลือกโดยวุฒิสภา และตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ มาตรา ๒๒๖ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ วรรค ๑ (๓) กำหนดให้มีกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นตุลาการศาลปกครองจำนวน ๓ คน โดยได้รับเลือกจากวุฒิสภาจำนวน ๒ คน และจากคณะรัฐมนตรีจำนวน ๑ คน แต่ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๘ บัญญัติให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการในศาลปกครองจำนวนไม่เกิน ๒ คน โดยต้องได้รับเลือกจากข้าราชการตุลาการศาลปกครอง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจึงไม่ได้มาจากการเลือกโดยวุฒิสภาและคณะรัฐมนตรีอีกต่อไป นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๘ วรรค ๑ (๔) และ (๕) กำหนดให้มีกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่เป็นข้าราชการอัยการ และได้รับเลือกจากวุฒิสภา จำนวน ๒ คน และคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกจำนวน ๑ คน และยังมีกรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการงบประมาณ ด้านการพัฒนาองค์กร หรือด้านการบริหารจัดการ ซึ่งไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการฝ่ายอัยการ จำนวน ๑ คน รวมเป็นจำนวน ๔ คน แต่ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๘ วรรค ๓ กำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่เป็นหรือเคยเป็นพนักงานอัยการมาก่อนที่ได้รับเลือกจากพนักงานอัยการ เพียงจำนวน ๒ คนเท่านั้น และไม่ได้กำหนดว่าจะต้องมาจากการเลือกโดยวุฒิสภาและแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีอีกต่อไป อีกทั้งไม่ได้กำหนดว่าจะต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านการงบประมาณ ด้านการพัฒนาองค์กร หรือด้านการบริหารจัดการด้วย การที่รัฐธรรมนูญใหม่กำหนดไม่ให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากวุฒิสภาและคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และองค์กรอัยการ มีความเป็นอิสระและปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองเป็นสำคัญ และถือเป็นครั้งแรกที่มีการบัญญัติเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการอัยการไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา

๒๔๘ วรรค ๒ ยังได้บัญญัติให้องค์กรอัยการมีระบบเงินเดือนและค่าตอบแทนเป็นการเฉพาะตามความเหมาะสมด้วย ซึ่งย่อมทำให้หลักเกณฑ์เรื่องเงินเดือนและค่าตอบแทนของพนักงานอัยการมีความชัดเจนมากขึ้นกว่าเดิม เช่นเดียวกับศาลยุติธรรมและศาลปกครองด้วย และประการสำคัญคือตามรัฐธรรมนูญใหม่ไม่ได้มีบทบัญญัติให้การแต่งตั้งและการให้อัยการสูงสุดพ้นจากตำแหน่งต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาเช่นที่รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๕ วรรค ๓ ซึ่งย่อมเป็นผลดีต่อองค์อัยการในการป้องกันการแทรกแซงจากฝ่ายการเมือง

อนึ่ง ในปัจจุบันนี้ อัยการสูงสุดเป็นประธานกรรมการอัยการโดยตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๘ วรรค ๑ (๑) ด้วย แต่ตามรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๘ วรรค ๓ กำหนดว่า ประธานกรรมการอัยการต้องไม่เป็นพนักงานอัยการ ทำให้ตามรัฐธรรมนูญใหม่อัยการสูงสุดจะไม่ได้เป็นประธานกรรมการอัยการอีกต่อไป

บทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๗ วรรค ๑ บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีเสนอปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการ ตามที่รัฐธรรมนูญใหม่กำหนด รวมทั้งให้เสนอกฎหมายที่เกี่ยวกับกับมาตรการป้องกันไม่ให้พนักงานอัยการกระทำการหรือดำรงตำแหน่งอันอาจมีผลกระทบต่อการพิจารณาสั่งคดี หรือการปฏิบัติหน้าที่ หรืออาจทำให้มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ดังกล่าวภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่นี้ด้วย และในระหว่างที่ยังไม่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายดังกล่าวให้คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง และคณะกรรมการอัยการ ที่มีอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ นี้ทำหน้าที่ไปพลางก่อน

รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ส่งผลให้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดองค์กร และบทบาทอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และองค์กรอัยการ ดังที่กล่าวมา จากนี้ไปจะเห็นผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นภายหลังการแก้ไขเปลี่ยนแปลงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้

ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือก เพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๘ วิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง วันอาทิตย์ที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๙

คำถาม ๑๐ ข้อรวม ๑๐๐ คะแนนเวลาตอบ ๕ ชั่วโมง ๑๐ นาที (๑๔.๐๐ - ๑๘.๑๐ นาฬิกา)
ให้ยกเหตุผลประกอบคำตอบด้วย

ต่อจากฉบับที่แล้ว

ข้อ ๓ นายทองชัยซึ่งรถจักรยานยนต์โดยมีนายเงินนึ่งซ้อนท้ายร่วมกันกระชากกระเป๋าสะพายของนางสาวพลอยและชัยซึ่งรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวหลบหนีไปในระหว่างนั้นร้อยตำรวจเอกเพชรชัยซึ่งรถจักรยานยนต์ผ่านมา นางสาวพลอยจึงรีบเข้าไปแจ้งเหตุกับแจ้งหมายเลขทะเบียนรถจักรยานยนต์ของนายทองชัยร้อยตำรวจเอกเพชรจึงรีบขับติดตามไปจนพบรถจักรยานยนต์คันดังกล่าวจอดอยู่หน้าบ้านหลังหนึ่ง และเห็นนายทองกำลังหลบหนีเข้าไปในบ้านดังกล่าว ร้อยตำรวจเอกเพชรจึงเข้าไปในบ้านดังกล่าวตรวจค้นและจับกุมนายทองได้ นายทองยอมรับว่าตนได้กระชากกระเป๋าสะพายของนางสาวพลอย ร้อยตำรวจเอกเพชรจึงทำบันทึกการจับกุมและรับนำตัวนายทองส่งพนักงานสอบสวน ร้อยตำรวจเอกเพชรสอบถามนายทองจนทราบที่อยู่ของนายเงินว่าพักอาศัยอยู่ที่หอพักแห่งหนึ่ง เมื่อร้อยตำรวจเอกเพชรเดินทางมาถึงหน้าหอพักดังกล่าว พบนายเงินกำลังสูบบุหรี่อยู่ที่หน้าหอพัก จึงเข้าไปสอบถามนายเงินว่ารู้เห็นเหตุการณ์วิวาททรัพย์สินหรือไม่ นายเงินยอมรับว่าตนเป็นคนร้ายที่ร่วมกันวิวาททรัพย์สินกับนายทอง จากนั้นนายเงินพาร้อยตำรวจเอกเพชรไปเอากระเป๋าสะพายของนางสาวพลอยที่ซุกซ่อนไว้ที่ด้านหลังหอพัก ร้อยตำรวจเอกเพชรจึงทำบันทึกการตรวจยึดกระเป๋าสะพายของนางสาวพลอยเป็นของกลางและบันทึกคำให้การของนายเงินไว้ วันต่อมาร้อยตำรวจเอกเพชรได้ขอศาลออกหมายจับนายเงินและนำหมายจับมาแจ้งสิทธิตามกฎหมายแก่นายเงิน แล้วจึงจับกุมตัวนายเงินและนำตัวส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดี พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องนายทองและนายเงินในความผิดฐานร่วมกันวิวาททรัพย์สินโดยใช้ยานพาหนะ แล้วส่งสำนวนการสอบสวนมายังพนักงานอัยการ พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องนายทองและนายเงินต่อศาลตามความเห็นของพนักงานสอบสวน แต่นายทองและนายเงินยื่นคำให้การต่อสู้คดี ดังนี้

(ก) นายทองยื่นคำให้การต่อสู้คดีว่าร้อยตำรวจเอกเพชรไม่มีอำนาจเข้าไปค้นบ้านหลังดังกล่าวเพราะไม่มีหมายค้นและหมายจับ ทั้งภายหลังจากการจับกุมร้อยตำรวจเอกเพชรมิได้แจ้งกับนายทองว่าต้องถูกจับและไม่แจ้งสิทธิแก่นายทองก่อนการกระทำของร้อยตำรวจเอกเพชรจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและทำให้การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ข) นายเงินยื่นคำให้การต่อสู้คดีว่าร้อยตำรวจเอกเพชร

จัดทำบันทึกการตรวจยึดกระเป๋าสะพายของนางสาวพลอยเป็นของกลาง และบันทึกคำให้การของนายเงินไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากร้อยตำรวจเอกเพชรมิได้แจ้งกับนายเงินว่าต้องถูกจับและไม่แจ้งสิทธิแก่นายเงินก่อน เพราะหมายจับได้ออกในภายหลัง

ให้วินิจฉัยว่า ข้อต่อสู้ของนายทองกับนายเงินฟังขึ้นหรือไม่

ธงคำตอบข้อ ๓

(ก) นางสาวพลอยผู้เสียหายได้เข้าแจ้งเหตุต่อร้อยตำรวจเอกเพชรทันทีหลังเกิดเหตุ โดยร้อยตำรวจเอกเพชรได้ออกติดตามจับกุมนายทองทันที และพบรถจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียนตามที่ได้รับแจ้งจากนางสาวพลอยจอดอยู่หน้าบ้านในเวลาต่อเนื่อกัน ทั้งพบเห็นนายทองวิ่งหลบหนีเข้าไปในบ้าน อันเป็นเหตุการณีก่อให้เกิดคดีต่อเนื่องกัน จึงเป็นการพบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีทันใด หลังจากการกระทำผิด โดยมีสิ่งของคือรถจักรยานยนต์คันที่ใช้กระทำความผิดฐานวิวาททรัพย์สิน ซึ่งเป็นความผิดอาญาที่ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงถือได้ว่าเป็นความผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๐ วรรคสอง (๒) ร้อยตำรวจเอกเพชร ในฐานะเจ้าพนักงานตำรวจจึงสามารถจับกุมนายทองได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นและหมายจับตามมาตรา ๗๘ (๑) และมาตรา ๗๒ (๓) ข้อต่อสู้ของนายทองฟังไม่ขึ้น

แม้ร้อยตำรวจเอกเพชรสามารถจับได้โดยไม่ต้องมีหมายค้นและหมายจับ แต่ร้อยตำรวจเอกเพชรยังมีหน้าที่ต้องแจ้งแก่นายทองว่าต้องถูกจับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๓ วรรคหนึ่ง พร้อมทั้งต้องแจ้งข้อกล่าวหาและแจ้งสิทธิให้นายทองทราบตามมาตรา ๘๓ วรรคสอง การที่ร้อยตำรวจเอกเพชรไม่แจ้งสิทธิแก่นายทองก่อนจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อต่อสู้ของนายทองในประเด็นนี้จึงฟังขึ้น อย่างไรก็ตาม การที่ร้อยตำรวจเอกเพชรมิได้แจ้งว่านายทองต้องถูกจับ และมีได้แจ้งสิทธิให้แก่นายทองทราบดังกล่าวเป็นเพียงชั้นตอนหนึ่งที่แยกต่างหากจากการสอบสวน ไม่มีผลทำให้การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด

(ข) การที่ร้อยตำรวจเอกเพชรเข้าไปสอบถามนายเงินว่ารู้เห็นเหตุการณ์วิวาททรัพย์สินหรือไม่ แต่นายเงินกลับยอมรับว่าเป็นคนร้ายที่ร่วมกันวิวาททรัพย์สินกับนายทอง จากนั้นจึงได้พาร้อยตำรวจเอกเพชรไปเอากระเป๋าของกลางที่ซุกซ่อนไว้ เป็นการกระทำความผิดซ้ำซ้อนของนายเงินและเป็นการกระทำก่อนที่ร้อยตำรวจเอกเพชรจะจับกุมนายเงินเป็นผู้ต้องหา เมื่อนายเงินยังไม่ถูกจับกุมร้อย

ตำรวจเอกเพชรจึงไม่ต้องแจ้งว่านายเงินต้องถูกจับและไม่ต้องแจ้งสิทธิแก่นายเงินก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๔ วรรคสี่ บันทึกการตรวจยึดกระเป๋าสะพายของกลางและบันทึกคำให้การของนายเงินที่ทำขึ้นก่อนการจับกุมจึงชอบด้วยกฎหมาย ข้อต่อสู้ของนายเงินฟังไม่ขึ้น

ข้อ ๔ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๙ นายมดลูกจ้างของนายช่าง ได้ขั้บรถยนต์ไปในการที่จ้างของนายช่างโดยประมาทชนนายเปิด บุตรชายของนายโก ผู้เสียหาย ถึงแก่ความตาย พนักงานอัยการยื่นฟ้องนายมดเป็นจำเลยขอให้ลงโทษในความผิดฐานขั้บรถยนต์โดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย นายโก ผู้เสียหาย ไม่ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ต่อมาวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ นายโกได้ยื่นฟ้องคดีแพ่งเรียกร้องให้นายมดและนายช่างร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนกรณีละเมิดลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้างดังกล่าวในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๙ นายโกได้ถอนฟ้องคดีแพ่งเพื่อรอให้คดีอาญาถึงที่สุดก่อน ต่อมาวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๙ ศาลมีคำพิพากษาในคดีอาญาลงโทษนายมดจำเลย ตามฟ้องคดีถึงที่สุด จากนั้นวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙ นายโกจึงได้ยื่นฟ้องคดีแพ่งเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากนายมดและนายช่างในมูลละเมิดดังกล่าวนายมดได้ยื่นคำให้การต่อสู้คดีว่านายโกไม่ได้เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในคดีอาญา ดังนั้น ในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจึงไม่จำเป็นต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา ส่วนนายช่างได้ยื่นคำให้การปฏิเสธและต่อสู้คดีว่านายมดไม่ได้ขั้บรถยนต์โดยประมาท และคดีขาดอายุความแล้ว

ให้วินิจฉัยว่า

- (ก) คำให้การต่อสู้คดีของนายมดและนายช่างรับฟังได้หรือไม่
- (ข) นายมดและนายช่างจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ นายโกหรือไม่

ธงคำตอบข้อ ๔

(ก) ในการพิพากษาคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาที่นายโกเป็นโจทก์ฟ้องนายมดและนายช่างให้ร่วมรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้นศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีอาญาที่ถึงที่สุดให้ลงโทษนายมดแล้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๖ แต่ข้อเท็จจริงในคดีอาญาจะผูกพันคู่ความในคดีแพ่งก็เฉพาะผู้ที่เป็นคู่ความในคดีอาญาด้วยเท่านั้น คดีนี้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญาขอให้ลงโทษนายมดฐานขั้บรถยนต์โดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ซึ่งเป็นฐานความผิดที่ราษฎรเป็นผู้เสียหายได้ แม้นายโก ผู้เสียหาย จะไม่ได้เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการก็ถือว่าพนักงานอัยการได้ดำเนินคดีอาญาแทนนายโกด้วย ดังนั้น คำให้การของนายมดที่ต่อสู้ว่านายโกไม่ได้เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในคดีอาญาจึงรับฟังไม่ได้

ส่วนนายช่าง นายจ้างของนายมดนั้นไม่ได้เป็นคู่ความในคดี

อาญาด้วยข้อเท็จจริงในคดีอาญาย่อมไม่ผูกพันนายช่างในคดีแพ่ง นายช่างจึงสามารถยกข้อต่อสู้ว่านายมดไม่ได้ขั้บรถยนต์โดยประมาทและคดีขาดอายุความแล้ว คำให้การของนายช่างจึงรับฟังได้

(ข) นายมดต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ นายโก ในมูลละเมิด ซึ่งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายอันว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง โดยศาลจะกำหนดจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนให้ตามความเสียหายแต่ต้องไม่เกินค่าขอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๗

ส่วนกรณีความผิดรับของนายช่างนั้น เมื่อนายช่างไม่ได้เป็นจำเลยในคดีอาญา สิทธิของนายโกผู้เสียหายที่จะฟ้องนายช่างในคดีแพ่งจึงไม่อาจนำกำหนดอายุความทางอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕๑ วรรคสาม มาใช้บังคับได้ เพราะนายช่างไม่ใช่ผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดอายุความทางอาญาที่ยาวกว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ วรรคสอง มาใช้ได้ เมื่อนายโกได้เคยฟ้องนายช่างในกรณีเดียวกันนี้ไปแล้วแต่ได้ถอนฟ้องภายหลังจึงถือว่านายโกรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวนายช่างผู้จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแล้วตั้งแต่วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นวันฟ้องคดีครั้งแรก ดังนั้นการที่นายโกได้ฟ้องคดีแพ่งอีกครั้งในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙ จึงเป็นอันล่วงพ้นกำหนดอายุความ ๑ ปี ตามมาตรา ๔๔๘ วรรคหนึ่งแล้ว สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดจากนายช่างจึงขาดอายุความนายช่างไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ นายโก ในกรณีนี้

ข้อ ๕ ร้อยตำรวจเอกเก่งขั้บรถยนต์ไล่ติดตามรถยนต์ของ

นายโหด เพื่อจับกุมนายโหดซึ่งเป็นคนร้ายหลบหนีหมายจับในข้อหาฆ่าผู้อื่น ร้อยตำรวจเอกเก่งและนายโหดได้ยิงต่อสู้กัน และรถยนต์ทั้งสองคันได้เสียชนกัน รถยนต์ของนายโหดพลิกคว่ำ นายโหดถึงแก่ความตาย พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงใหม่ ท้องที่เกิดเหตุได้ร่วมกับแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ชันสูตรพลิกศพนายโหดและทำสำนวนสอบสวนแจ้งข้อหาค่าเนินคดีกับร้อยตำรวจเอกเก่งในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ร้อยตำรวจเอกเก่งให้การปฏิเสธข้อกล่าวหา โดยอ้างว่าการเข้าจับกุมนายโหด คนร้ายตามหมายจับเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ แต่นายโหดต่อสู้ขัดขวางการจับกุม ต่อมาผู้บังคับบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๕ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะพนักงานสอบสวนทำการสอบสวน หลังจากนั้นคณะพนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่ร้อยตำรวจเอกเก่งเพิ่มเติมในความผิดฐานกระทำความผิดโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และเมื่อสอบสวนเสร็จแล้ว คณะพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้องร้อยตำรวจเอกเก่งทั้งสองข้อหาและส่งสำนวนสอบสวนดังกล่าวต่อพนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่เพื่อพิจารณาสั่งคดีต่อไป

ให้วินิจฉัยว่า การชันสูตรพลิกศพและสำนวนการสอบสวนชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และพนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่จะพิจารณาคดีนี้ได้อย่างไร

ธงคำตอบข้อ ๕

ร้อยตำรวจเอกเก่งอ้างว่าปฏิบัติหน้าที่จับกุมนายโหด คนร้ายตามหมายจับ จึงเป็นกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ การชันสูตรพลิกศพจึงต้องมีพนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครองร่วมกับพนักงานสอบสวนและแพทย์ ทำการชันสูตรพลิกศพตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๐ วรรคสาม และต้องมีการทำสำนวนชันสูตรพลิกศพโดยมีพนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนตามมาตรา ๑๕๐ วรรคสี่ และพนักงานอัยการต้องทำคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้ศาลทำการไต่สวนการตาย ตามมาตรา ๑๕๐ วรรคห้า การชันสูตรพลิกศพนายโหดจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การสอบสวนในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้พนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๕/๑ เมื่อคดีนี้ไม่มีพนักงานอัยการเข้าร่วมทำสำนวนสอบสวนจึงถือไม่ได้ว่าเป็นการทำสำนวนสอบสวนที่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อมีการแจ้งข้อหากับร้อยตำรวจเอกเก่งในข้อหาฆ่าผู้อื่น แม้คณะพนักงานสอบสวนจะมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องในข้อหาฆ่าผู้อื่น ก็ถือว่าเป็นคดีฆาตกรรมซึ่งผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตาย อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเท่านั้นมีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๓ วรรคสาม พนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่จึงไม่มีอำนาจสั่งคดีและไม่อาจรับสำนวนไว้พิจารณาได้

ข้อ ๖

พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาภัยก่อกองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โจทก์ได้บรรยายฟ้องและนำสืบว่าจำเลยได้ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์จากผู้เสียหาย แต่จำเลยกลับนำรถยนต์คันดังกล่าวไปขายให้นายรวรายบุคคลภายนอก ถือได้ว่าจำเลยเบียดบังเอารถยนต์ของผู้เสียหายไปโดยทุจริต จำเลยให้การปฏิเสธข้อกล่าวหาและนำสืบต่อผู้ว่าจำเลยไม่ได้กระทำผิดตามฟ้อง และไม่เคยทำสัญญาเช่าซื้อกับผู้เสียหายรถยนต์คันดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย ระหว่างพิจารณาจำเลยยื่นคำร้องขอระบุนายเพิ่มเติ่ม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งยกคำร้องจำเลยมิได้โต้แย้งคำสั่งศาลดังกล่าวไว้ เมื่อเสร็จสิ้นการพิจารณาแล้วศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้อง ลงโทษจำคุก ๑ ปี โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี

ให้วินิจฉัยว่า

(ก) หากพนักงานอัยการโจทก์จะอุทธรณ์ขอให้ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลยโดยไม่รอการลงโทษจะดำเนินการได้หรือไม่

(ข) หากจำเลยอุทธรณ์ว่าจำเลยไม่มีเจตนากระทำผิดตามฟ้อง จำเลยได้ทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์จากผู้เสียหาย ต่อมาจำเลยค้างส่งค่างวดจึงโอนสิทธิตามสัญญาเช่าซื้อให้แก่นายรวราย โดยมีข้อตกลง

ให้นายรวรายมีหน้าที่ต้องชำระค่าเช่าซื้อต่อไป จำเลยจึงมิได้มีเจตนาทุจริต ขอให้ยกฟ้อง จำเลยจะอุทธรณ์ในประเด็นนี้ได้หรือไม่

(ค) หากพนักงานอัยการโจทก์ไม่ยื่นอุทธรณ์ แต่จำเลยอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอระบุนายเพิ่มเติ่ม พร้อมกับยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นว่าจำเลยไม่มีเจตนากระทำผิดตามฟ้องตามประเด็นในข้อ (ข) จำเลยจะอุทธรณ์ในประเด็นนี้ได้หรือไม่

ธงคำตอบข้อ ๖

(ก) การที่พนักงานอัยการโจทก์จะอุทธรณ์ขอให้ศาลอุทธรณ์ลงโทษจำคุกจำเลยโดยไม่รอการลงโทษ เป็นอุทธรณ์โต้แย้งดุลพินิจของศาลชั้นต้นในการลงโทษจึงเป็นอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง เมื่อคดีนี้พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาภัยก่อกองตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ ซึ่งมีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อันเป็นอุทธรณ์ในคดีซึ่งอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้นในปัญหาข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๓ ทวิ พนักงานอัยการโจทก์จึงต้องขอให้อัยการสูงสุดรับรองอุทธรณ์ ตามมาตรา ๑๙๓ ตริ

(ข) จำเลยอุทธรณ์ว่าไม่มีเจตนากระทำผิดตามฟ้อง ขอให้ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องเป็นการยกข้อเท็จจริงขึ้นใหม่แตกต่างจากคำให้การของจำเลยในศาลชั้นต้นที่ให้การปฏิเสธนำสืบต่อผู้คดีว่าจำเลยไม่ได้กระทำผิดตามฟ้อง และไม่เคยทำสัญญาเช่าซื้อกับผู้เสียหาย รถยนต์คันดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลย ข้อเท็จจริงที่ยกขึ้นอ้างตามอุทธรณ์ของจำเลยจึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้ว โดยชอบในศาลชั้นต้นต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕

(ค) เมื่อไม่มีอุทธรณ์ในเนื้อหาคำพิพากษาเนื่องจากพนักงานอัยการโจทก์ไม่ได้อุทธรณ์และอุทธรณ์ของจำเลยต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๕ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ จำเลยจึงอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอระบุนายเพิ่มเติ่มซึ่งเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณาไม่ได้ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๖

ข้อ ๗

โจทก์ฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดชัยนาทซึ่งเป็นศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลว่าจำเลยได้กระทำละเมิดต่อโจทก์ โดยได้ก่อสร้างอาคารโดยประมาททำให้เศษวัสดุก่อสร้างตกใส่บ้านโจทก์ จึงเรียกค่าเสียหายจากการที่โจทก์ไม่สามารถพักอาศัยอยู่ในบ้านของโจทก์ได้เป็นเงินจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การว่าโจทก์ผิดสัญญาประนีประนอมยอมความกับจำเลยที่ได้ทำไว้ต่อกันที่บ้านของโจทก์ซึ่งตั้งอยู่ในเขตของศาลแพ่งว่าจำเลยได้ชำระเงินค่าเสียหายจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่โจทก์เป็นค่าชดเชยที่โจทก์ต้องอพยพไปอยู่สถานที่แห่งอื่นแล้ว โจทก์จะต้องไปอยู่สถานที่แห่งอื่นเป็นเวลา

๑ ปี นับแต่วันที่ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ แต่โจทก์ไม่ได้ไปอยู่สถานที่แห่งอื่น โดยโจทก์ยังคงอยู่ในบ้านของโจทก์ดังกล่าวตลอดมาและโจทก์เพิ่งมาฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้เพื่อเรียกค่าเสียหายที่โจทก์ไม่สามารถพักอาศัยอยู่ในบ้านของโจทก์ขอให้ยกฟ้องโจทก์ จำเลยจึงฟ้องแย้งเรียกเงินจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท คืบจากโจทก์ ศาลจังหวัดชัยนาทมีคำสั่งรับคำให้การและฟ้องแย้งของจำเลยไว้พิจารณา โจทก์ได้ยื่นคำให้การแก้ฟ้องแย้งว่าฟ้องแย้งของจำเลยไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิมของโจทก์ อีกทั้งมูลค้ำของโจทก์และสถานที่ทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยซึ่งเป็นสถานที่ที่มูลคดีเกิดขึ้นตั้งก็อยู่ในเขตอำนาจของศาลแพ่ง หากจำเลยเริ่มต้นคดีจำเลยก็ไม่อาจฟ้องโจทก์ต่อศาลจังหวัดชัยนาทได้ จึงขอให้ยกฟ้องแย้งของจำเลย ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องขอถอนฟ้อง จำเลยได้แถลงคัดค้านคำร้องขอถอนฟ้องของโจทก์ ศาลจังหวัดชัยนาทมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องและให้จำหน่ายคดีของโจทก์ และเห็นว่าเมื่อไม่มีฟ้องเดิมของโจทก์แล้วมีผลทำให้ฟ้องแย้งของจำเลยตกไป ศาลจังหวัดชัยนาทจึงได้มีคำสั่งให้จำหน่ายคดีตามฟ้องแย้งของจำเลยด้วย เพื่อให้จำเลยไปยื่นฟ้องโจทก์เป็นคดีใหม่ ในวันรุ่งขึ้นโจทก์ได้ฟ้องจำเลยเรียกค่าเสียหายจากการที่จำเลยได้กระทำละเมิดต่อโจทก์ด้วยเหตุผลเดิมเป็นคดีใหม่ หลังจากนั้นต่อมาอีก ๓ วัน จำเลยได้อุทธรณ์คำสั่งของศาลจังหวัดชัยนาทที่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องและมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีตามฟ้องแย้งของจำเลย ในวันเดียวกันศาลจังหวัดชัยนาทได้มีคำสั่งรับอุทธรณ์ของจำเลย ต่อมาในระหว่างศาลอุทธรณ์พิจารณาคดีดังกล่าว จำเลยขอถอนอุทธรณ์ในส่วนฟ้องเดิมของโจทก์ ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งอนุญาต

ให้วินิจฉัยว่า

- (ก) คำสั่งของศาลจังหวัดชัยนาทที่รับฟ้องแย้งของจำเลยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- (ข) คำสั่งของศาลจังหวัดชัยนาทที่จำหน่ายคดีตามฟ้องแย้งของจำเลยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่
- (ค) ฟ้องของโจทก์ในคดีใหม่เป็นฟ้องที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบข้อ ๗

(ก) คำฟ้องเดิมของโจทก์เป็นเรื่องละเมิด ส่วนคำฟ้องแย้งของจำเลยเป็นเรื่องผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ ซึ่งเป็นกรณีที่โจทก์จำเลยตกลงกันว่าตามสัญญาประนีประนอมยอมความโจทก์จะอพยพไปอยู่สถานที่แห่งอื่นและโจทก์ได้รับเงินค่าชดเชยจากจำเลยไปแล้ว แต่โจทก์ยังคงพักอาศัยอยู่ในบ้านของโจทก์ตลอดมา ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามสัญญาและโจทก์กลับมาฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ว่าจำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์และเรียกค่าเสียหายจากการที่โจทก์ไม่สามารถพักอาศัยอยู่ในบ้านของตน จึงถือได้ว่าฟ้องแย้งของจำเลยเกี่ยวข้องกับฟ้องเดิมของโจทก์ ที่ศาลจังหวัดชัยนาทจะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินคดีเข้าด้วยกันได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม และมาตรา ๑๗๘ วรรคสาม

ถึงแม้โจทก์ยกข้อต่อสู้ในคำให้การแก้ฟ้องแย้งว่าจำเลยไม่อาจฟ้องโจทก์ต่อศาลจังหวัดชัยนาทได้เนื่องจากมูลค้ำของโจทก์และมูลคดีตามสัญญาประนีประนอมยอมความอยู่ในเขตอำนาจของศาลแพ่ง แต่เมื่อคดีนี้โจทก์ได้เริ่มต้นฟ้องคดีโดยฟ้องจำเลยต่อศาลจังหวัดชัยนาทและคำฟ้องแย้งของจำเลยเป็นคำฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๓) ที่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิมของโจทก์ที่จำเลยได้เสนอในภายหลัง ดังนั้น จำเลยจึงชอบที่จะยื่นฟ้องแย้งโจทก์ต่อศาลจังหวัดชัยนาทซึ่งเป็นศาลที่ได้พิจารณาคดีของโจทก์ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๗ (๑) ซึ่งเป็นบทบัญญัติยกเว้นบทบัญญัติตามมาตรา ๔ (๑) คำสั่งของศาลจังหวัดชัยนาทที่รับฟ้องแย้งของจำเลยจึงชอบด้วยกฎหมาย

(ข) เมื่อฟ้องแย้งของจำเลยเกี่ยวข้องกับฟ้องเดิมของโจทก์พอที่จะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินเข้าด้วยกันได้ และศาลจังหวัดชัยนาทได้มีคำสั่งรับฟ้องแย้งของจำเลยไว้แล้วจึงถือได้ว่านอกจากโจทก์ตามฟ้องเดิมจะเป็นจำเลยตามฟ้องแย้งแล้ว จำเลยตามฟ้องเดิมยังเป็นโจทก์ตามฟ้องแย้งด้วย ฟ้องแย้งของจำเลยจึงมีความครบถ้วนที่จะดำเนินการกระบวนการพิจารณาต่อไปได้ การที่โจทก์ถอนคำฟ้องเดิมมีผลทำให้ไม่มีฟ้องเดิมที่จะดำเนินการกระบวนการพิจารณาต่อไปเท่านั้นไม่มีผลทำให้ฟ้องแย้งของจำเลยต้องตกไปด้วย เพราะฟ้องแย้งของจำเลยยังมีความอยู่ครบถ้วนที่จะดำเนินการกระบวนการพิจารณาต่อไปได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๗ วรรคสาม ดังนั้น คำสั่งศาลจังหวัดชัยนาทให้จำหน่ายคดีฟ้องแย้งของจำเลยเพื่อให้จำเลยยื่นฟ้องโจทก์เป็นคดีใหม่จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

(ค) โจทก์ฟ้องเรียกค่าเสียหายจากจำเลยในมูลละเมิดเป็นคดีใหม่ซึ่งเป็นมูลเดียวกับคดีเดิมตามคำฟ้องเดิมของโจทก์และต่อมาภายหลังจำเลยได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งของศาลจังหวัดชัยนาทในส่วนที่เกี่ยวกับฟ้องเดิมและฟ้องแย้งภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์ แม้โจทก์จะได้อื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ก่อนที่จำเลยจะยื่นอุทธรณ์ คำสั่งของศาลจังหวัดชัยนาทในคดีเดิมก็ตาม แต่ในขณะที่โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ คดีเดิมของโจทก์ยังอยู่ในระยะเวลาที่จำเลยมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งของศาลจังหวัดชัยนาทได้ และจำเลยได้ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์จึงต้องถือว่าขณะที่โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่นั้นคดีก่อนตามคำฟ้องเดิมของโจทก์ยังอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ คำฟ้องของโจทก์ในคดีใหม่จึงเป็นฟ้องซ้อนกับคดีเดิมซึ่งต้องห้ามมิให้โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยในเรื่องเดียวกันนั้นต่อศาลเดียวกันหรือต่อศาลอื่นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๑๗๓ วรรคสอง (๑) แม้ต่อมาภายหลังคดีก่อนได้ถึงที่สุดโดยศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งอนุญาตให้จำเลยถอนอุทธรณ์ในส่วนฟ้องเดิม ก็ทำให้คำฟ้องในคดีใหม่ซึ่งเป็นคำฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาแต่ต้นกลายเป็นคำฟ้องที่ชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาใหม่ได้ ดังนั้น ฟ้องของโจทก์ในคดีใหม่จึงเป็นฟ้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สัตยา อรุณชาวี

สวัสดิ์ศรีครับ

สมาชิกจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาและผู้อ่านทุกท่าน

ขณะนี้ เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ กำลังเปิดรับสมัครนักศึกษากฎหมายและผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายของไทยไปศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยคอร์เนล ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย (Bajrakitiyabha Fund for Legal Education) จำนวน ๑ ทุน รับสมัครตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ รายละเอียดดังนี้ครับ

๑. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครสอบ

- ๑.๑ มีสัญชาติไทย
- ๑.๒ ได้รับปริญญาตรีทางกฎหมายโดยได้เกรดเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐
- ๑.๓ สอบไล่ได้เป็นเนติบัณฑิต
- ๑.๔ สอบได้คะแนน TOEFL ดังนี้
 - ก. ไม่ต่ำกว่า ๕๘๐ คะแนน หรือเทียบเท่า โดยต้องมีคะแนนการฟังไม่น้อยกว่า ๕๙ (paper-based) หรือ ๒๔ (computer-based) หรือ ๒๕ (internet-based) และคะแนนการพูดไม่น้อยกว่า ๒๕ (internet-based) หรือ
 - ข. ได้ ๖๐๐ คะแนน หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- ๑.๕ คะแนน TOEFL ตามข้อ ๑.๔ ต้องได้มาแล้วไม่เกิน ๒ ปีนับถึงวันเปิดรับสมัคร

๒. การคัดเลือกผู้สมัครเพื่อให้ได้รับทุน

- ๒.๑ ต้องผ่านการสอบแข่งขันโดยการสัมภาษณ์ ตามวิธีการที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัชรกิติยาภาเพื่อการศึกษากฎหมาย กำหนด
- ๒.๒ ต้องผ่านการตรวจร่างกายและจิตใจจากคณะกรรมการแพทย์ของเนติบัณฑิตยสภา
- ๒.๓ ต้องได้ยื่นใบสมัครสามัญสมาชิกก่อนวันสอบแข่งขัน และเป็นสามัญสมาชิกก่อนได้รับทุนตามข้อ ๕.

๓. การรับสมัครสอบ

- ๓.๑ ผู้ประสงค์จะสมัครสอบดูรายละเอียดได้ที่แผนกประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา และทาง internet พร้อมทั้งสั่งพิมพ์แบบฟอร์มใบสมัครที่ website ของเนติบัณฑิตยสภาที่ www.thethaibar.or.th
- ๓.๒ ให้ยื่นใบสมัครพร้อมหลักฐานตามข้อ ๔. ที่แผนกเลขานุการ ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒/๒-๘ หมู่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ถึงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ ในวันเวลาราชการ

๔. หลักฐานที่ต้องยื่นพร้อมใบสมัคร

- ๔.๑ รูปถ่ายหน้าตรง ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาคำ ขนาด ๓/๔ นิ้ว ถ่ายมาแล้ว ไม่เกิน ๖ เดือน นับถึงวันเปิดรับสมัคร จำนวน ๒ ใบ
- ๔.๒ ใบรับรองผลการเรียน (Transcript)
- ๔.๓ ใบรับรองผลสอบ TOEFL
- ๔.๔ ใบรับรองการเป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือหนังสือรับรองการสอบไล่ได้ความรู้ชั้นเนติบัณฑิต จำนวน ๑ ฉบับ
- ๔.๕ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน จำนวน ๑ ใบ
- ๔.๖ สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน ๑ ฉบับ
- ๔.๗ สำเนาหลักฐานอื่น ๆ เช่น ใบสำคัญการสมรส ใบเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล (ถ้ามี) สำเนาหลักฐานที่ยื่นพร้อมใบสมัครทุกฉบับ ผู้สมัครต้องเขียนคำรับรอง “สำเนาถูกต้อง” และลงลายมือชื่อกำกับไว้ พร้อมทั้งนำหลักฐานฉบับจริงมาแสดงด้วย

๕. การรับทุน

ผู้ที่ได้รับทุนจะได้รับค่าใช้จ่ายตามอัตราที่ ก.พ. กำหนดสำหรับนักเรียนทุนรัฐบาลที่ศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม : เนติบัณฑิตยสภา ในพระบรมราชูปถัมภ์ ๓๒/๒-๘ หมู่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กทม. ๑๐๑๗๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๘๘๗ ๖๘๐๑ - ๗ ต่อ ๑๐๑, ๑๑๗ หรือดูรายละเอียดได้ที่ www.thethaibar.or.th

* กรรมการอัยการผู้ทรงคุณวุฒิ, กรรมการเนติบัณฑิตยสภา, กรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
ประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา, อนุกรรมการวิชาการ, อนุกรรมการพิจารณามาตรฐานการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตฯ
อาจารย์ผู้บรรยายวิชาชีพที่พิจารณาความอาญา (ภาคคำ) สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
น.บ. (เกียรตินิยม) น.บ.ท., น.ม. นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานิติศาสตร์ (มหาวิทยาลัยทักษิณ)

ข่าว เนติบัณฑิตยสภา

ถวายพระพร

นายวีระพล ตั้งสุวรรณ นายกเนติบัณฑิตยสภา พร้อมด้วยคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาและพนักงานเนติบัณฑิตยสภา ร่วมบันทึกเทปถวายพระพรสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐

สอบสัมภาษณ์ผู้ขอรับทุนสงเคราะห์การศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา ร่วมเป็นกรรมการสอบสัมภาษณ์ผู้ขอรับทุนสงเคราะห์การศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๐ ณ ห้องบรรยายพิพัฒน์ศักดิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

มอบหนังสือให้แก่เนติบัณฑิต ที่สอบไล่ได้ลำดับ ๑ สมัยที่ ๖๙

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์ กรรมการเนติบัณฑิตยสภา เชิญ นายกฤษดา จันทร์มาจรัส ผู้สอบเนติบัณฑิต สมัยที่ ๖๙ ได้ในลำดับ ๑ มาบรรยายให้นักศึกษาสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา สมัยที่ ๗๐ ฟังในหัวข้อ “การเรียนและการสอบเนติบัณฑิต ” ณ ห้องบรรยายกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ชั้น ๔ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

ให้ความช่วยเหลือ

นายรัชชัย ไทยเขียว รองปลัดกระทรวงยุติธรรม นำนางสาวพรทิพย์ จันทร์ตันและเด็กหญิงภัทรดา แก้วผ่อง (น้องปิม) เข้าพบ ว่าที่พันตรีสมบัติ วงศ์กำแหง ประธานอนุกรรมการบริหารสำนักงานช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา และนายเสาวภักดิ์ สกุลโรมวิลาศ อุปนายกฝ่ายช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย สภาทนายความ เพื่อลงนามขอรับการแต่งตั้งทนายความ ณ ห้องประชุมมหาวชิราวุธ ชั้น ๒ อาคารเนติบัณฑิตยสภา เมื่อวันที่จันทร์ที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐

บรรณาธิการแฉล่อง

กิจการลูกเสือของประเทศไทยเริ่มต้นขึ้นเมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนากองเสือป่าขึ้นด้วยทรงเห็นว่าลูกเสือจะช่วยให้คนไทยรู้จักรักชาติ มีมนุษยธรรม มีความเสียสละ สามัคคี มีความกตัญญู ฯลฯ จนกระทั่งกิจการเสือป่าเจริญก้าวหน้ามั่นคงดีแล้ว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงมีพระบรมราชโองการจัดตั้งกองลูกเสือขึ้นในวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ ซึ่งถือเป็นประเทศที่ ๓ ของโลกที่จัดตั้งกองลูกเสือขึ้นต่อจากประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นการระลึกถึงพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงก่อตั้งกิจการลูกเสือไทยให้พัฒนารุ่งเรืองมาจวบจนทุกวันนี้ ทางราชการจึงกำหนดให้ทุกวันที่ ๑ กรกฎาคมของทุกปีเป็น "วันคล้ายวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ" หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า "วันลูกเสือ"

จุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภา ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ บทความ เนื่องจากปก เสนอเรื่อง “วันคล้ายวันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ” โดย ศิริอร เทศะบำรุง มณีนินธุ์ กล่าวถึง จุดเริ่มต้นของกิจการลูกเสือในประเทศไทย, บทความ คำพิพากษาฎีกาที่น่าสนใจ เสนอเรื่อง “สินสอด” โดย ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง โปรดติดตาม, บทความ เจาะฎีกาเด่น เสนอเรื่อง “คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๓๕/๒๕๕๙” โดย รังสิชัย บรรณกิจวิจารณ์ และ มนต์ชัย ชนิทรสิลา กล่าวถึง เรื่องละเมิดอำนาจศาลพร้อมคำพิพากษาศาลฎีกาที่เกี่ยวข้อง, บทความ ภาษาอังกฤษสำหรับนักกฎหมาย เสนอเรื่อง “กองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติ National Sports Development Fund” โดย ศาสตรา แก้วแพง กล่าวถึง สาระสำคัญของกองทุนพัฒนากีฬาแห่งชาติ อันเป็นส่วนที่เพิ่มขึ้นใหม่ของพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ และคำศัพท์ที่น่าสนใจ, บทความเรื่อง “ปฏิรูปการปล่อยชั่วคราวด้วยระบบประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแล เมื่อเงินไม่ใช่คำตอบอีกต่อไป” โดย ธัญญานุช ตันติกุล กล่าวถึง การทดลองนำระบบประเมินความเสี่ยงและกำกับดูแลในชั้นปล่อยชั่วคราวมาปรับใช้ในประเทศไทย โปรดติดตาม, บทความเรื่อง “ศาลและองค์กรอัยการ ก้าวแห่งความเปลี่ยนแปลงภายใต้รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐” โดย ดร.ธนภุต วรณัชชากุล กล่าวถึง รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ ส่งผลให้ต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดองค์กร และบทบาทอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และองค์กรอัยการ, ข้อสอบพร้อมธงคำตอบในการสอบคัดเลือกเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการอัยการ ในตำแหน่งอัยการผู้ช่วย พ.ศ. ๒๕๕๕ วิชากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เสนอข้อ ๓ - ๗ ปิดท้ายด้วย “มุมข่าว” โดย สตีลา อรุณธารี

พบกันใหม่เดือนสิงหาคม

ศิริอร เทศะบำรุง มณีนินธุ์

ติดตามอ่านจุลสารข่าวเนติบัณฑิตยสภาฉบับย้อนหลังได้ที่เว็บไซต์เนติบัณฑิตยสภา

<http://www.thethaibar.or.th>

เอกสารเผยแพร่ความรู้ แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

(สงวนสิทธิ์ใช้ในกิจการของแผนกประชาสัมพันธ์ เนติบัณฑิตยสภาเท่านั้น)

จัดทำโดย **คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์เนติบัณฑิตยสภา** จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

เนติบัณฑิตยสภา เลขที่ ๓๒-๒ หมู่ที่ ๑๖ ถนนกาญจนาภิเษก แขวงบางระมาด เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐

พิมพ์ที่ : **บริษัท กรุงเทพ พับลิชชิ่ง จำกัด**

๔๓/๑๗๒ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐